

Osobitná správa

Údaje v spoločnej poľnohospodárskej politike

Nevyužitý potenciál veľkých dát na vyhodnotenie politiky

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – V
Úvod	01 – 10
Spoločná poľnohospodárska politika je široká oblasť politiky	01 – 02
Úloha údajov v cykle politik	03 – 05
Ambície EÚ v oblasti dát	06 – 10
Rozsah auditu a auditorský prístup	11 – 13
Pripomienky	14 – 83
Súčasný údaje a nástroje čiastočne poskytujú informácie potrebné na informovanú tvorbu politiky na úrovni EÚ	14 – 53
GR AGRI zbiera väčšinou administratívne údaje a na analýzu údajov využíva najmä konvenčné nástroje	16 – 25
Niektoré prvky existujúcich údajov a systémov obmedzujú ich použitie na analýzu politiky	26 – 36
Nedostatok primeraných údajov obmedzuje hodnotenie výkonnosti SPP	37 – 47
Komisia nemá dostatok dôkazov na posúdenie potrieb politiky SPP	48 – 53
Komisia má rôzne iniciatívy na lepšie využívanie existujúcich údajov, ale prekážky pretrvávajú	54 – 83
Komisia rozširuje zdroje údajov a podporuje ich výmenu s cieľom riešiť problém chýbajúcich údajov a uspokojiť potreby týkajúce sa údajov v rámci SPP	57 – 66
Konkrétne opatrenia v kontexte SPP na obdobie 2023 – 2027 sú zamerané na zlepšenie údajov z monitorovania	67 – 69
V rámci výskumných iniciatív sa skúmajú možnosti modernizácie údajov a nástrojov	70 – 72
Členské štáty majú vlastné iniciatívy týkajúce sa údajov pre SPP	73 – 75
Niektoré významné medzery v údajoch a výzvy treba ešte vyriešiť	76 – 83
Záver a odporúčania	84 – 90

Príloha – Vybrané opatrenia a ambície Komisie súvisiace s údajmi

Akronymy a skratky

Glosár

Odpovede Komisie

Harmonogram

Audítorský tím

Zhrnutie

I Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) tvorí viac ako tretinu rozpočtu EÚ. Má množstvo komplexných a navzájom prepojených cieľov týkajúcich sa rôznych oblastí, od životnej úrovne v poľnohospodárskej komunite až po environmentálne a klimatické aspekty či rozvoj vidieckych oblastí. Uplatňovanie prístupu založeného na dôkazoch pri prijímaní politických rozhodnutí si vyžaduje rôzne údaje z rôznych zdrojov a následnú analýzu.

II Cieľom auditu bolo posúdiť, či Komisia dobre využíva na analýzu SPP údaje a analytiku. Toto posúdenie je relevantné jednak pre SPP, ktorá začne platiť v roku 2023, ako aj pre SPP po roku 2027.

III Najprv sme preskúmali, ako Komisia v posledných rokoch používala dostupné údaje na analýzu politiky a či boli dostupné údaje dostatočné. Potom sme preskúmali, čo Komisia robí na vyriešenie problému chýbajúcich údajov vrátane využívania veľkých dát (*big data*).

IV Zistili sme, že Komisia má k dispozícii veľké množstvo údajov potrebných na skoncipovanie, monitorovanie a hodnotenie SPP. Na analýzu údajov, ktoré Komisia zbiera od členských štátov, používa konvenčné nástroje, ako sú tabuľky. Terajšie údaje a nástroje neposkytujú určité významné prvky (napr. informácie o používaných environmentálnych postupoch a príjmoch mimo poľnohospodárskeho podniku), ktoré sú potrebné na kvalifikovanú tvorbu politiky. Komisia prijala niekoľko legislatívnych a iných iniciatív na zlepšenie používania existujúcich údajov, no prekážky pre čo najlepšie využitie zozbieraných údajov stále pretrvávajú. Prekážky, ako je nedostatočná šandardizácia a limity v dôsledku agregácie údajov, znižujú dostupnosť a využiteľnosť údajov.

V Komisii odporúčame:

- o vytvoriť rámec na používanie rozčlenených údajov od členských štátov,
- o vo väčšej miere využívať a rozvíjať zdroje údajov, aby sa naplnili potreby politiky.

Úvod

Spoločná poľnohospodárska politika je široká oblasť politiky

01 Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) sa začala realizovať v roku 1962 a tvorí viac než tretinu rozpočtu EÚ: celkové výdavky na poľnohospodárstvo v období 2014 – 2020 predstavovali 408 mld. EUR. Všeobecné ciele politiky stanovené v Zmluve o fungovaní EÚ¹ sú bližšie špecifikované v nariadeniach o SPP (pozri [ilustráciu 1](#)). Cieľom politiky je ovplyvniť nielen poľnohospodársku výrobu a poľnohospodárov, ale aj environmentálne, klimatické a sociálne aspekty.

Ilustrácia 1 – Všeobecné ciele SPP na obdobie 2014 – 2020 a 2023 – 2027

2014 – 2020*
Článok 110 ods. 2
nariadenia (EÚ)
č. 1306/2013.

a) životaschopná výroba potravín so zameraním na príjmy z poľnohospodárskej činnosti, poľnohospodársku produktivitu a stabilitu cien

b) udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a opatrenia proti zmene klímy so zameraním na emisie skleníkových plynov, biodiverzitu, pôdu a vodu

c) vyvážený územný rozvoj so zameraním na zamestnanosť na vidieku, rast a chudobu vo vidieckych oblastiach

2023 – 2027
Článok 5
nariadenia (EÚ)
č. 2021/2115

a) podporovať inteligentný, konkurencieschopný, odolný a diverzifikovaný poľnohospodársky sektor, ktorý zaručuje dlhodobú potravinovú bezpečnosť

b) podporovať a posilňovať ochranu životného prostredia vrátane biodiverzity a opatrenia v oblasti klímy a prispieť k dosahovaniu environmentálnych a klimatických cieľov Únie vrátane jej záväzkov podľa Parížskej dohody

c) posilniť sociálno-ekonomickú štruktúru vidieckych oblastí

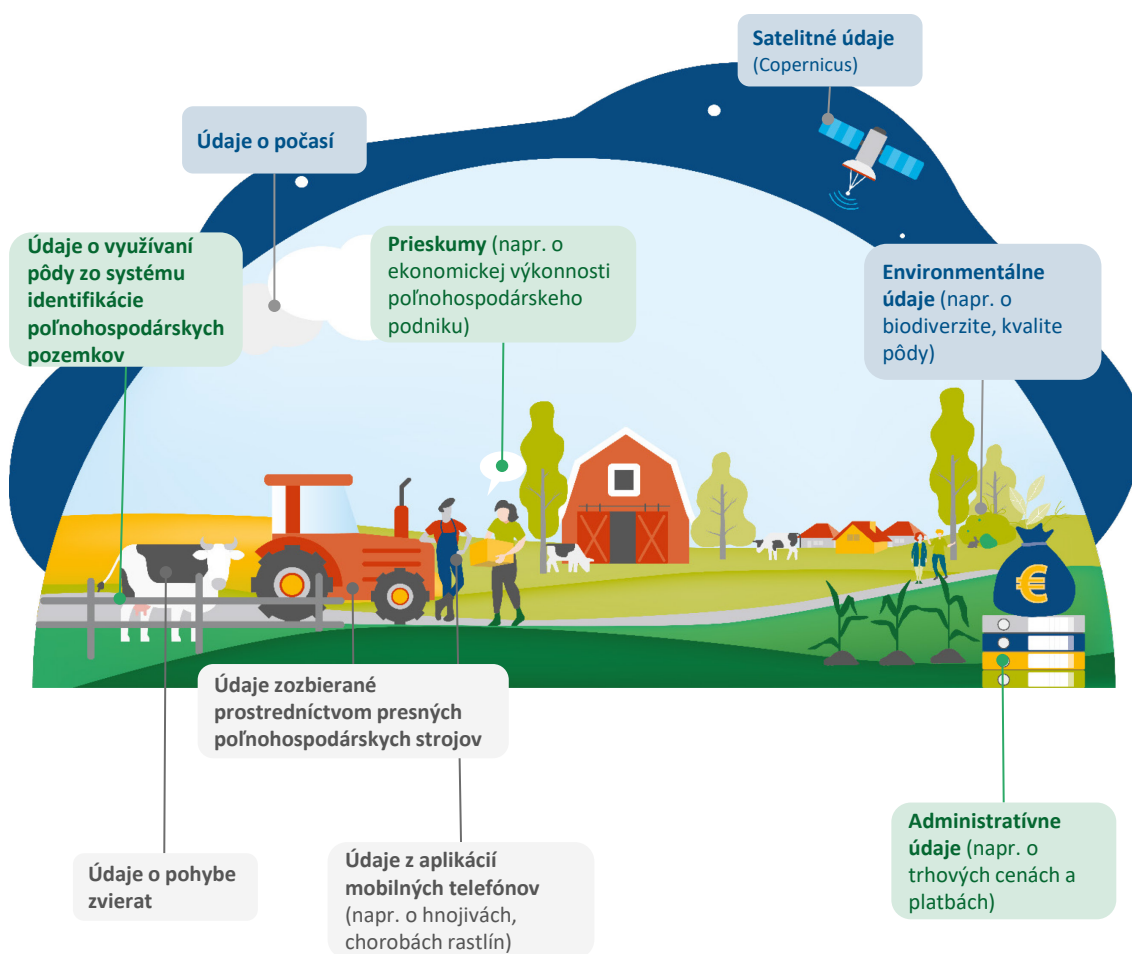
* Politika na obdobie 2014 – 2020 sa uplatňuje do roku 2022 z dôvodu oneskoreného prijatia novej SPP (2023 – 2027).

Zdroj: EDA, na základe článku 110 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 a článku 5 nariadenia (EÚ) č. 2021/2115.

¹ Článok 39 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

02 V rámci SPP dostávajú prijímatelia najväčší podiel dotácií na základe pôdy, ktorú majú k dispozícii. Ďalšia časť dotácií môže mať podobu preplatenia nákladov spojených s vykonávaním konkrétnych činností a financovania investícií. V právnych predpisoch EÚ sa stanovuje základ pre väčšinu platieb. Údaje o poľnohospodárskych podnikoch sa produkujú a zbierajú rôznymi spôsobmi (*ilustrácia 2*).

Ilustrácia 2 – Príklady vyprodukovaných a zozbieraných údajov, ktoré sú relevantné pre SPP

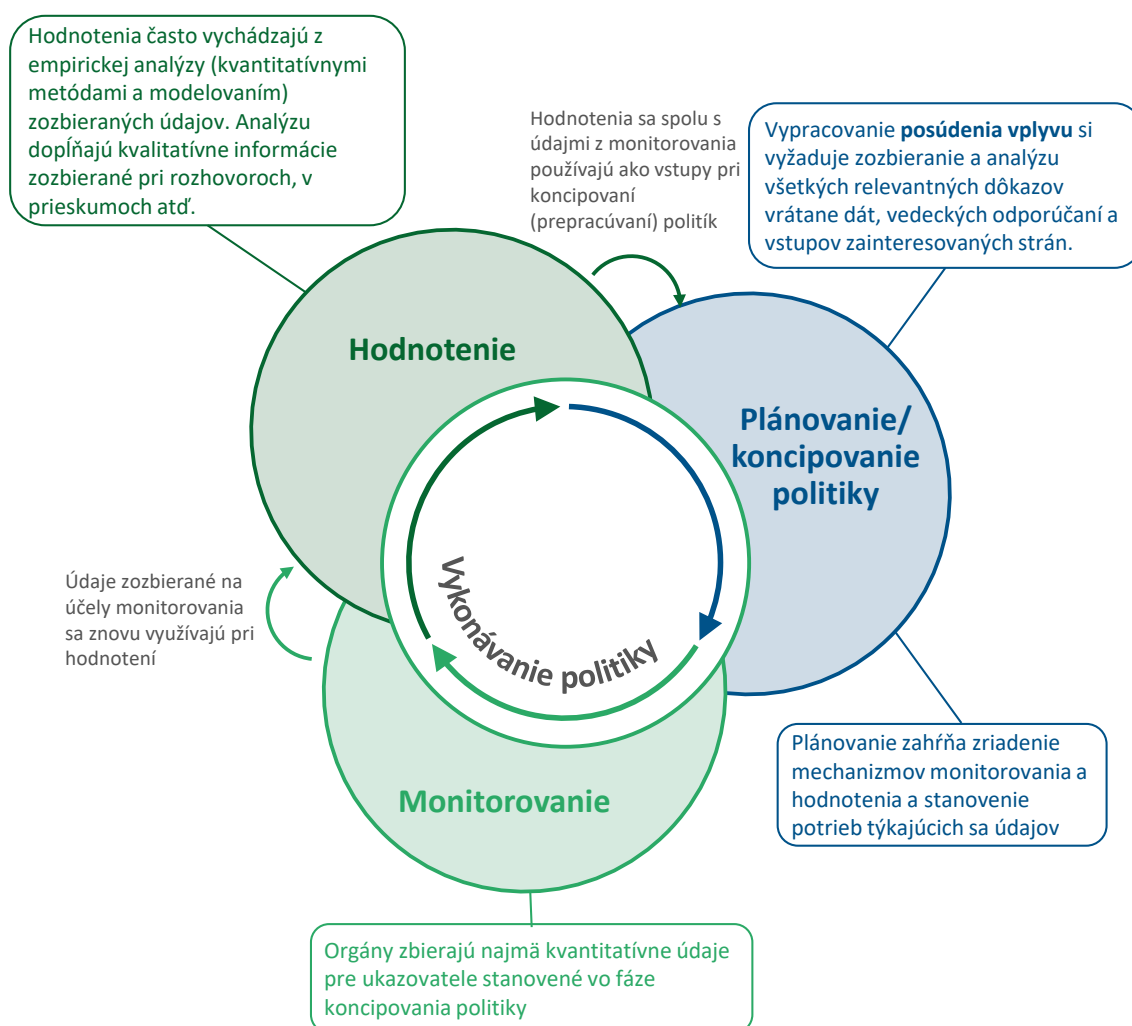

Zdroj: EDA.

Úloha údajov v cykle politik

03 V usmerneniach Komisie o lepšej právnej regulácii sa vyžaduje uplatňovanie prístupu založeného na dôkazoch. To znamená, že politické rozhodnutia musia vychádzať z najlepších dostupných dôkazov. Komisia definuje dôkazy ako údaje, informácie a poznatky z viacerých zdrojov vrátane kvantitatívnych údajov, ako sú štatistiky a merania, a kvalitatívnych údajov, ako sú stanoviská, vstupy zainteresovaných strán, závery hodnotení, ako aj vedecké a odborné poradenstvo². Tradičný cyklus politik zahŕňa rôzne kroky znázornené na *ilustrácii 3*. Politika založená na dôkazoch si vyžaduje relevantné údaje v každej fáze cyklu.

Ilustrácia 3 – Využívanie údajov v cykle politik

Zdroj: EDA, na základe usmernení o lepšej právnej regulácii.

² Súbor nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu, 2021, s. 20.

04 Organizácie celkovo čoraz viac využívajú tzv. veľké dáta (*big data*), čo im umožňuje využiť údaje, ktoré boli získané rôznymi spôsobmi. V tejto správe označujeme termínom „veľké dáta“ tie údaje, ktoré sú pre tradičné systémy spracovania údajov príliš zložité alebo príliš objemné a ktoré si vyžadujú pokročilé nástroje a výpočtovú kapacitu.

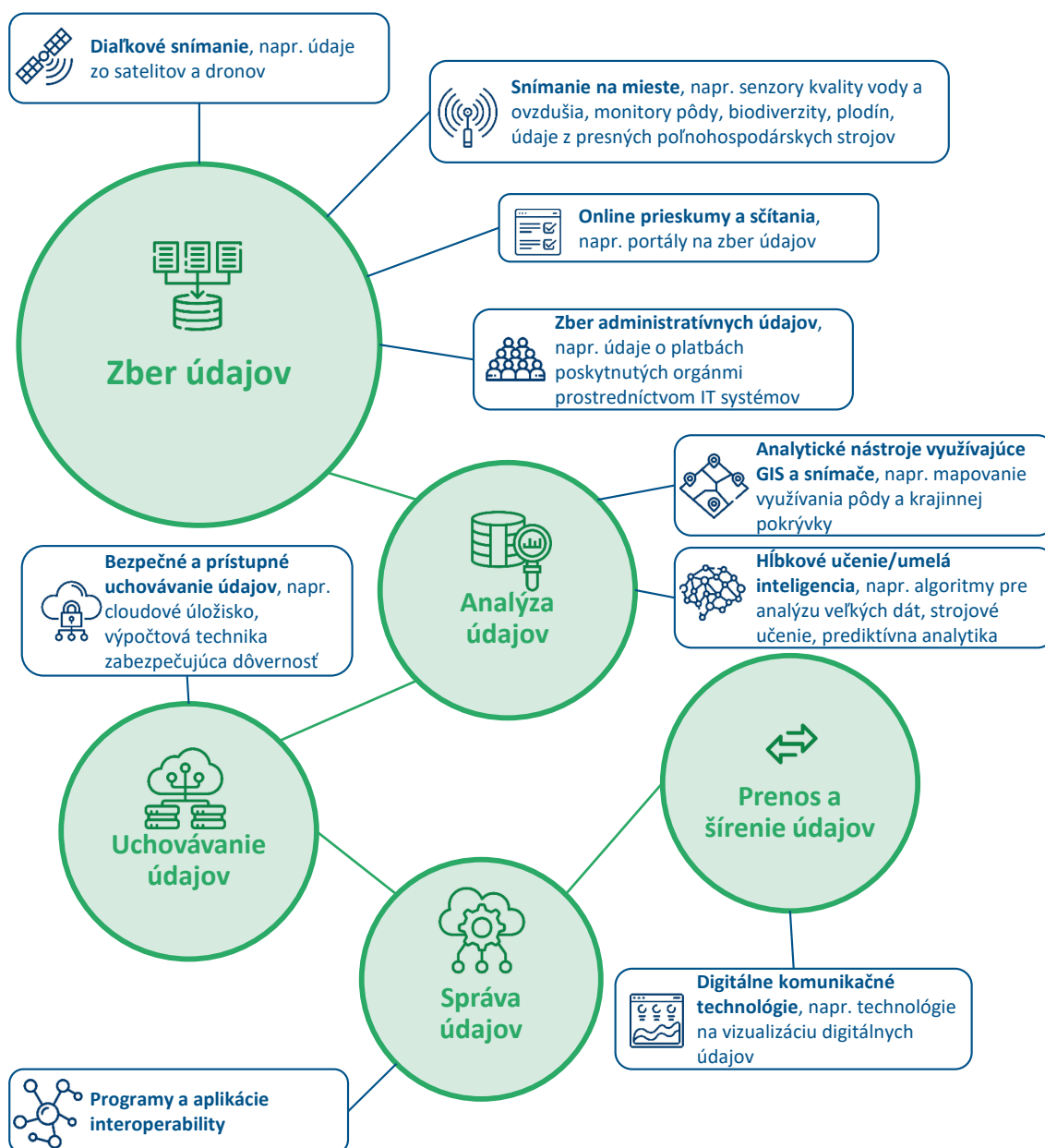
05 Poľnohospodárstvo je odvetvie, v ktorom sa digitálne inovácie a technológie využívajú v čoraz väčšej miere. Na *ilustrácii 4* uvádzame príklady digitálnych technológií v poľnohospodárstve. Vo verejnom sektore možno využiť mnohé z nich. Technologické výdobytky môžu skrátiť časový rámec potrebný na sformulovanie politiky a rozšíriť dôkazový základ pre prijímanie rozhodnutí o politike³. Tieto zlepšenia umožňujú vládam prijímať politiky založené na údajoch, a to najmä tým, že umožňujú⁴:

- lepšie porozumieť vplyvom poľnohospodárstva na životné prostredie a sformulovať politické ciele, ktoré tieto vplyvy riešia komplexne,
- navrhnuť diferencované a cielené politiky,
- uplatňovať nové monitorovacie systémy založené na údajoch.

³ Höchtl, J., Parycek, P. & Schöllhammer, R., *Big data in the policy cycle: Policy decision making in the digital era*, Journal of Organizational Computing and Electronic Commerce, 2016, 26 (1 – 2), s. 147 – 169.

⁴ OECD: *Digital Opportunities for Better Agricultural Policies*, 2019, OECD Publishing, s. 13.

Ilustrácia 4 – Digitálne technológie pre poľnohospodárstvo

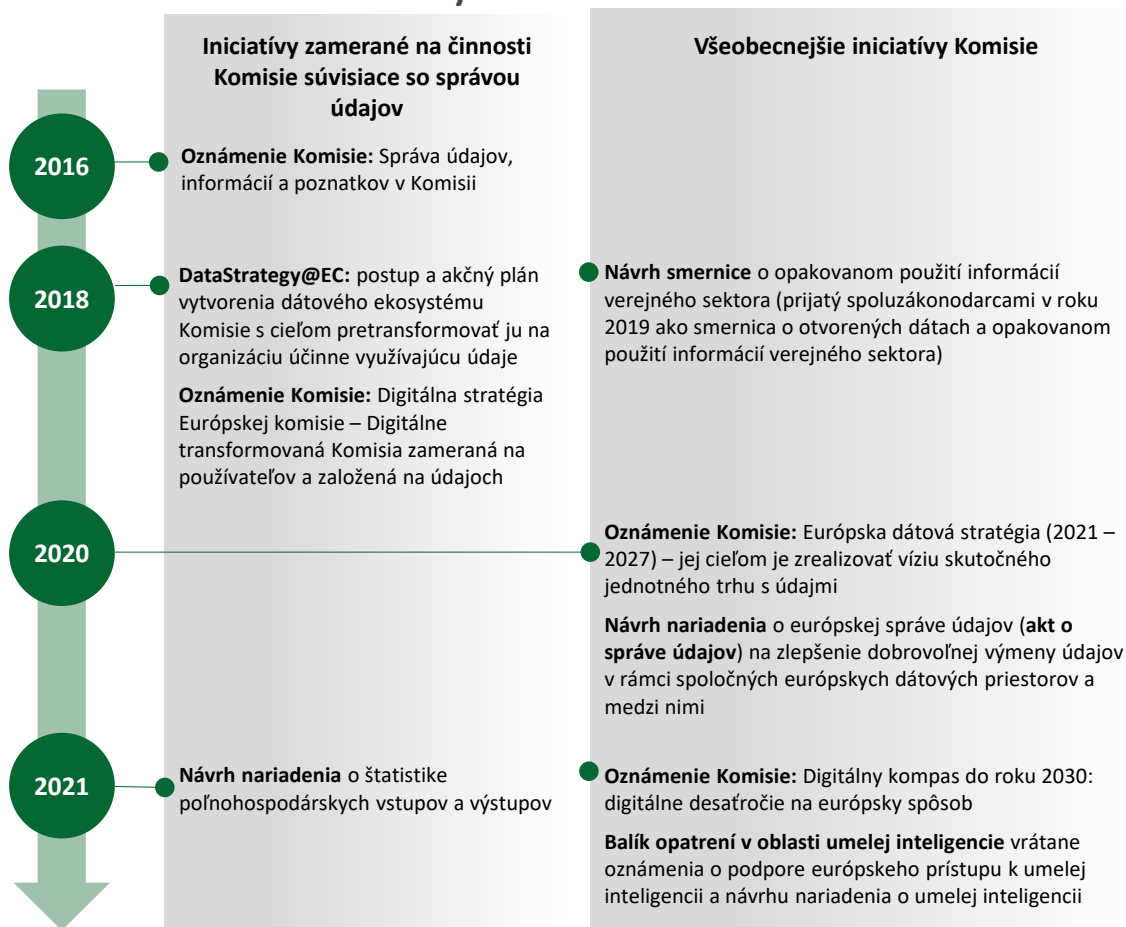

Zdroj: EDA, na základe tabuľky 2.1 v publikácii OECD *Digital Opportunities for Better Agricultural Policies*, OECD Publishing, Paríž, 2019.

Ambície EÚ v oblasti dát

06 Európska komisia vydala niekoľko dokumentov, v ktorých zdôraznila potrebu zlepšiť a zvýšiť na maximálnu možnú mieru využívanie údajov na lepšiu tvorbu politiky, a dokumentov, ktoré majú vplyv na výmenu údajov alebo nástrojov v EÚ (pozri [ilustráciu 5](#)).

Ilustrácia 5 – Hlavné iniciatívy Komisie v oblasti dát

Zdroj: EDA, na základe [C\(2016\) 6626](#), DataStrategy@EC, [C\(2018\) 7118](#), [COM\(2021\) 37](#), [COM\(2018\) 234](#)/smernice (EÚ) 2019/1024, [COM\(2020\) 66](#), [COM\(2020\) 767](#), [COM\(2021\) 118](#), [COM\(2021\) 205](#) a [COM\(2021\) 206](#).

07 V oznámení Komisie z roku 2016 o [správe údajov, informácií a poznatkov v Komisii](#) sa zdôrazňuje potreba zlepšiť získavanie a poskytovanie informácií a využívať v maximálnej možnej miere údaje na lepšiu tvorbu politiky. Uvádza sa v ňom, že veľké dáta majú potenciál významne zvýšiť kapacity Komisie tým, že umožnia včasné odhalenie trendov a rýchlejšiu spätnú väzbu na podporu lepšej právnej regulácie a tvorby politiky založenej na dôkazoch, a tiež zlepšiť preukazovanie výsledkov všetkým zainteresovaným stranám. Komisia plánuje rozvíjať potrebné zručnosti, nástroje a počítačovú infraštruktúru na podporu kapacity veľkých dát. Zdôraznila tiež, že je potrebné lepšie predvídať potreby týkajúce sa údajov a medzery v poznatkoch s cieľom zaistiť, aby boli údaje dostupné, použiteľné a užitočné na účely posúdenia vplyvu, monitorovania, podávania správ a hodnotenia⁵. Stratégia Komisie pre interné údaje

⁵ [C\(2016\) 6626](#), Communication *Data, Information and Knowledge Management at the European Commission*.

(DataStrategy@EC) je hlavným nástrojom, ktorým sa toto oznámenie zavádza do praxe.

08 V novembri 2018 Európska komisia prijala svoju [digitálnu stratégiu](#), ktorá má za cieľ dosiahnuť do roku 2022 digitálnu transformáciu správy a jej zameranie na používateľov a údaje. Táto stratégia potvrdila smerovanie stanovené v oznámení z roku 2016. Z deviatich opatrení vymedzených v stratégii považujeme za najrelevantnejšie pre náš audit tieto dve:

- integrácia nových technológií do IT prostredia Komisie,
- uľahčenie voľného toku údajov o politikách vzťahujúcich sa na celú EÚ medzi európskymi orgánmi verejnej správy.

09 Vo februári 2020 Komisia vydala oznámenie s názvom [Európska dátová stratégia](#)⁶ na obdobie 2021 – 2027. Rozsah pôsobnosti tohto oznámenia zďaleka presahuje samotnú Komisiu. Cieľom stratégie je zrealizovať „víziu skutočného jednotného trhu s údajmi“, a to prostredníctvom opatrení, ako je stanovenie rámca pre riadenie prístupu k údajom a ich využívanie, a investície do dátovej infraštruktúry a zručností. Medzi problémy, ktoré treba vyriešiť, patrí dostupnosť údajov, interoperabilita a kvalita údajov, správa údajov, dátová infraštruktúra a technológie (napr. kapacita spracovania údajov a cloudová infraštruktúra) a kybernetická bezpečnosť.

10 Návrh Komisie z roku 2020 týkajúci sa [aktu o správe údajov](#)⁷ má za cieľ uľahčiť opakované použitie niektorých kategórií chránených údajov verejného sektora, zvýšiť dôveru v sprostredkovateľské služby a podporiť dátový altruizmus v celej EÚ.

⁶ COM(2020) 66.

⁷ COM(2020) 767.

Rozsah auditu a audítorský prístup

11 Cieľom nášho auditu bolo posúdiť, či Komisia dobre využíva údaje a dátovú analytiku na analýzu SPP. Najprv sme preskúmali, ako Komisia používala dostupné údaje na analýzu politiky a či boli údaje dostatočné. Potom sme overovali, či Komisia rieši problém chýbajúcich údajov vrátane využívania veľkých dát (*big data*) a či sa v nedávnej dobe realizovali alebo v súčasnosti realizujú projekty EÚ v oblasti výskumu, ktoré by mohli pomôcť problém chýbajúcich údajov vyriešiť a zlepšiť analýzu SPP.

12 Náš audit sa vzťahoval na koncipovanie politiky, monitorovanie počas vykonávania a hodnotenie. Audit sa týkal obdobia od roku 2015 do februára 2022. Posudzovanie správy údajov o SPP je relevantné a naša správa môže ovplyvniť SPP, ktorá sa začne uplatňovať v roku 2023, aj SPP po roku 2027. Hlavnú zodpovednosť za SPP nesie Generálne riaditeľstvo Komisie pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI).

13 V rámci auditu sme:

- preskúmali príslušné údaje a dokumenty vrátane vedeckých, strategických, legislatívnych, politických a projektových dokumentov,
- uskutočnili rozhovory so zamestnancami štyroch generálnych riaditeľstiev Komisie (GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, Eurostat, Spoločné výskumné centrum (JRC) a GR pre komunikačné siete, obsah a technológie),
- uskutočnili rozhovory so zástupcami zastrešujúcej poľnohospodárskej organizácie [COPA-COGECA o kódexe správania EÚ pre spoločné využívanie poľnohospodárskych údajov zmluvnou dohodou](#) a so zástupcami projektu [Sen4CAP](#),
- konzultovali so všetkými 27 členskými štátmi EÚ prostredníctvom prieskumu určeného ministerstvu/útvaru zodpovednému za SPP a v nadväznosti na odpovede z prieskumu sme zorganizovali diskusie s orgánmi v Belgicku, Estónsku, Nemecku, Írsku, Holandsku a Španielsku,
- vykonali administratívnu kontrolu troch krajín mimo EÚ (USA, Austrália a Japonsko) na účely referenčného porovnania. Audítorský tím vybral tieto krajiny z dôvodu významnej poľnohospodárskej ekonomiky, inovatívnych alebo digitálnych iniciatív pre poľnohospodárske riadenie a dostupnosti verejných údajov,
- zorganizovali panelovú diskusiu s odborníkmi z vedeckej, politickej a administratívnej oblasti.

Pripomienky

Súčasný údaje a nástroje čiastočne poskytujú informácie potrebné na informovanú tvorbu politiky na úrovni EÚ

14 Komisia je povinná posúdiť výkonnosť SPP vo vzťahu k svojim trom všeobecným cieľom⁸ (pozri [ilustráciu 1](#)). Dôkazy, ktoré Komisia zhromažďuje na účely tvorby politiky, by mali byť primerané a vhodné na sformulovanie jednotlivých alternatív pre politiku a zodpovedanie hodnotiacich otázok⁹. Podľa [usmernení o lepšej právnej regulácii](#) by sa hodnoteniami mala zabezpečiť aj dostupnosť relevantných dôkazov na podporu prípravy nových iniciatív (zásada „najprv vyhodnotiť“).

15 Preskúmali sme, či GR AGRI používa na analýzu politiky SPP dostatočnú škálu zdrojov údajov a údajov a príslušné analytické nástroje. Zisťovali sme, aké typy údajov, IT systémov a dátovú analytiku má Komisia k dispozícii a ako ich využíva. S cieľom určiť, či sú údaje a nástroje dostatočné, sme preskúmali hodnotenia a dokumenty o príprave politik.

GR AGRI zbiera väčšinou administratívne údaje a na analýzu údajov využíva najmä konvenčné nástroje

16 Na koncipovanie, monitorovanie a hodnotenie SPP má GR AGRI veľký objem najmä administratívnych údajov (napr. trhové ceny a platby, a údaje z poľnohospodárskeho účtovníctva), ktoré väčšinou dostáva od členských štátov, ktoré údaje zbierajú na účely vykonávania politiky. Poľnohospodárske štatistiky EÚ zozbierané Eurostatom pochádzajú z rôznych zdrojov: zisťovania, administratívne údaje, údaje z poľnohospodárskych podnikov a iných podnikov, ako aj údaje na úrovni poľnohospodárskych podnikov z poľnohospodárskych sčítaní a vzoriek¹⁰.

⁸ Článok 110 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013.

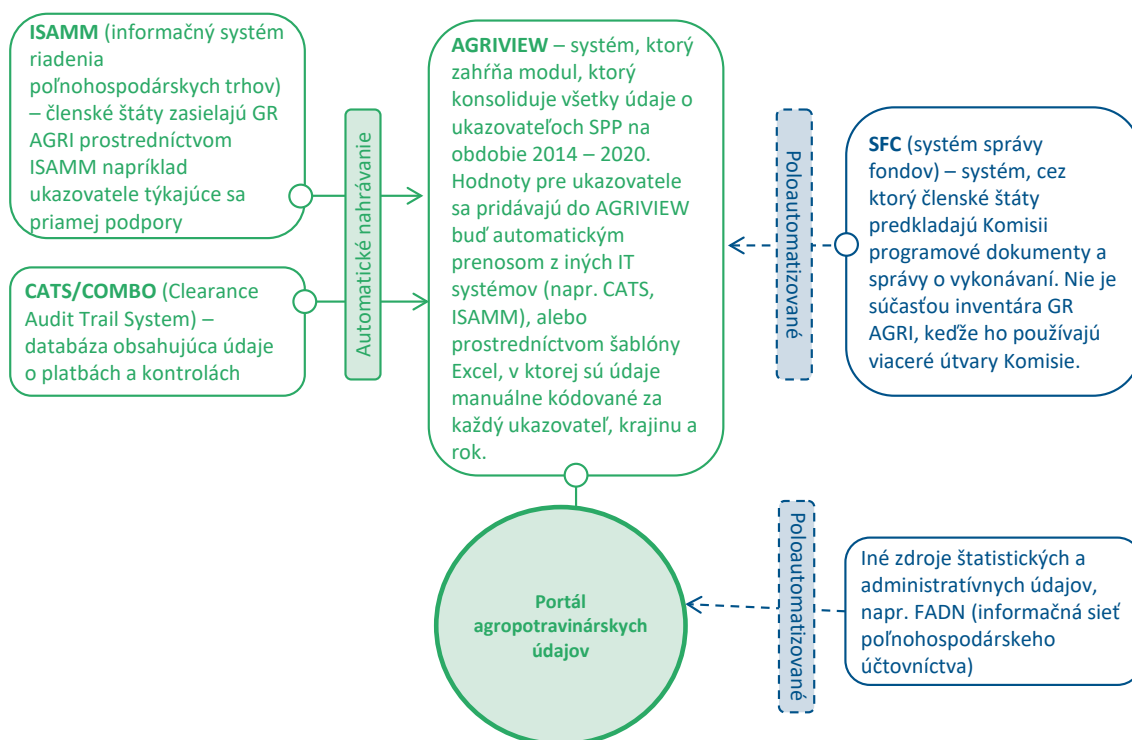
⁹ Súbor nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu, s. 20.

¹⁰ Dôvodová správa dokumentu COM(2016) 786.

17 GR AGRI sa riadi stratégiou Komisie pre interné údaje. Komisia má inventár údajov, v ktorom sa uvádza vlastníctvo, prístupnosť, uchovávanie a opätovná použiteľnosť každého dátového aktíva. Pri vytváraní tohto inventáru sa nespomínali informácie o medzerách v údajoch ani o prekryvaní.

18 Inventár údajov GR AGRI k februáru 2022 pozostával z 57 dátových aktív uložených v rôznych IT systémoch a databázach (príklady sú uvedené na [ilustrácii 6](#)). Databázy obsahujú najmä štruktúrované administratívne údaje a GR AGRI používa na ich spracovanie v podstate štatistické nástroje. Niektoré dokumenty, ktoré GR AGRI zhromažďuje od členských štátov (napr. výročné správy o vykonávaní), obsahujú neštruktúrované údaje, no na ich spracovanie GR AGRI nemá žiadne automatizované ani poloautomatizované nástroje.

Ilustrácia 6 – Príklady hlavných IT systémov a databáz pre údaje o SPP

Zdroj: EDA.

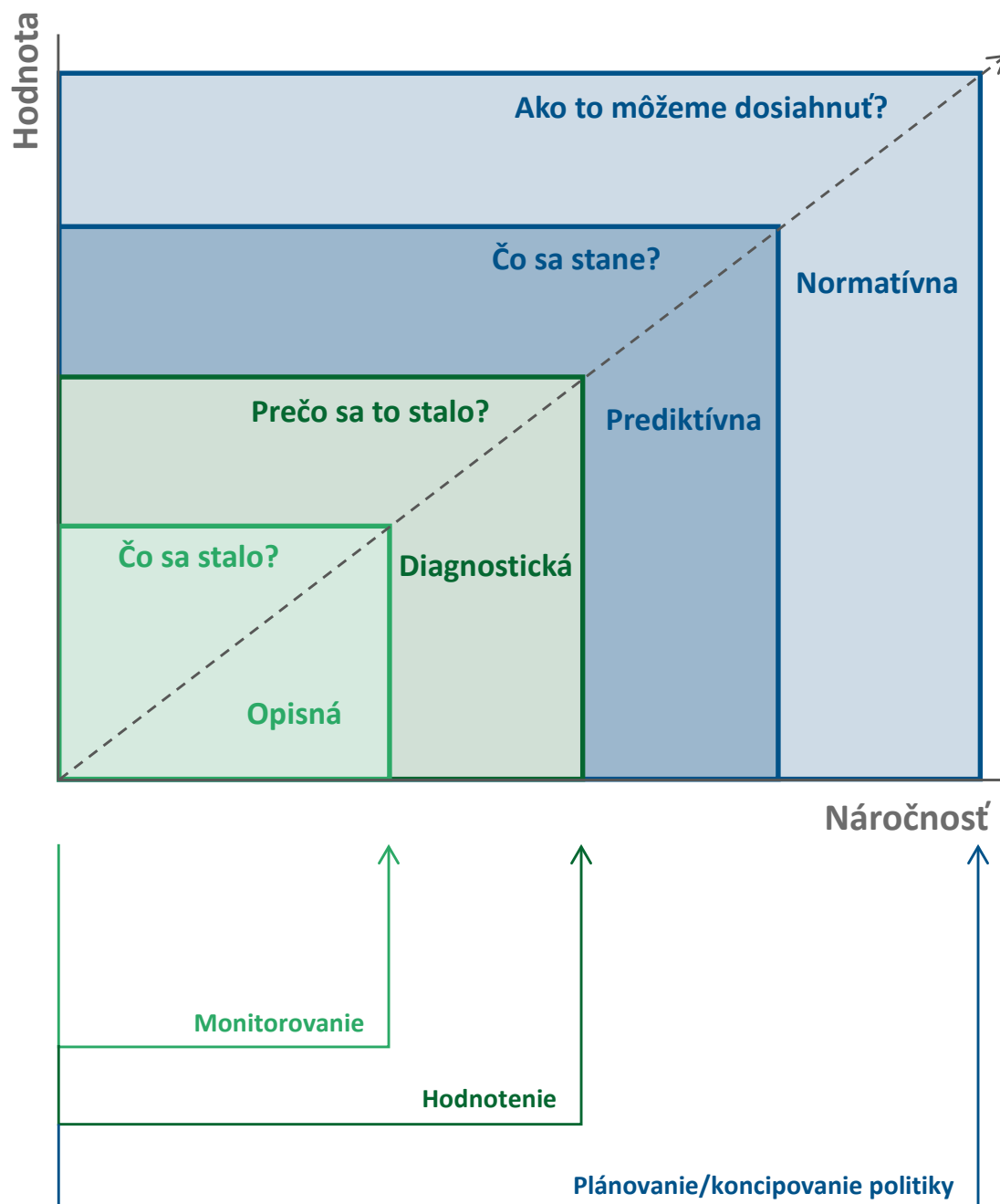
19 GR AGRI má dohodu so Spoločným výskumným centrom o analýze údajov a preskúmaní spôsobov lepšieho využívania existujúcich údajov. Na tomto základe používa vo svojej analýze SPP určité pokročilé metódy (napríklad model IFM-CAP, ekonometrické modely a prediktívnu analytiku). Model IFM-CAP je model analýzy jednotlivého poľnohospodárskeho podniku pre spoločnú poľnohospodársku politiku, ktorého cieľom je posúdiť vplyv SPP na hospodárstvo poľnohospodárskych podnikov a jej vplyv na životné prostredie.

20 Z nášho preskúmania štyroch IT systémov (ISAMM, CATS/COMBO, AGRIVIEW a SFC) a databázy FADN, ktoré sú súčasťou portálu agropotravinárskych údajov (pozri [ilustráciu 6](#)), vyplynulo, že GR AGRI zbiera predovšetkým súhrnné údaje. Z nich len CATS/COMBO obsahuje rozčlenené údaje na úrovni poľnohospodárskeho podniku.

21 GR AGRI uverejňuje konsolidované údaje na [portáli agropotravinárskych údajov](#), ktorý ponúka informácie z mnohých dátových aktív GR AGRI a z poľnohospodárskych štatistík Eurostatu, interaktívnych vizualizácií a prehľadov. Používatelia si môžu prezrieť časové rady, interaktívne mapy, grafy a tabuľky, a tiež stiahnuť nespracované údaje na opätovné použitie a offline analýzu. GR AGRI aktualizuje portál priebežne. Portál považujeme za osvedčený postup pre verejne dostupné údaje, pretože ponúka jednotné prístupové miesto k veľkému súboru údajov o agropotravinárskych trhoch, analýze, ukazovateľoch SPP a financovaní EÚ.

22 Kľúčové IT systémy, ktoré Komisia a členské štáty používajú pre SPP, sa zameriavajú na opisnú a diagnostickú analytiku a len zopár je prediktívnych alebo normatívnych (pozri [ilustráciu 7](#)).

Ilustrácia 7 – Štyri typy dátovej analytiky a ich použitie

Zdroj: EDA, na základe údajov spoločnosti Gartner a dokumentov Komisie.

23 Na základe rozhovorov a odpovedí členských štátov na náš prieskum sme zistili, že Komisii a členským štátom bráni používať veľké dáta a pokročilú analytiku na analýzu SPP niekoľko prekážok (pozri bod 04), konkrétne:

- i) rozdiely v normách kvality alebo požiadavkách na rôzne zdroje údajov,
- ii) pravidlá dôvernosti obmedzujúce používanie údajov na úrovni poľnohospodárskych podnikov,

- iii) obmedzená dostupnosť údajov a nerovnaký alebo nesprávny formát údajov,
- iv) nízka gramotnosť v oblasti práce s údajmi a nedostatok kvalifikovaných pracovníkov.

24 Nedostatok spoločných odkazov, ako je jedinečný identifikátor, sťažuje kombinovanie údajov na úrovni poľnohospodárskych podnikov z rôznych zdrojov údajov na analýzu SPP. Jedinečný identifikátor alebo alternatívne techniky kombinovania údajov by umožnili prepojiť údaje z rôznych zdrojov údajov, ktoré sa týkajú toho istého poľnohospodárskeho podniku (pozri [rámček 1](#)).

Rámček 1 – Príklad, v ktorom by boli nápomocné metódy kombinovania údajov

Jedinečný identifikátor alebo iná metóda kombinovania údajov by mohla byť užitočná na prepojenie a skombinovanie údajov na úrovni poľnohospodárskych podnikov zhromaždených prostredníctvom zisťovania [siete FADN](#) a vzoriek pôdy z [prieskumu o využívaní pôdy a krajinnej pokrývky](#) (LUCAS). Poskytlo by to viac informácií o súvisi medzi poľnohospodárskymi postupmi a biofyzikálnym stavom pozemku, najmä pokiaľ ide o potenciálny budúci zber údajov, napr. o obhospodarovaní pôdy pre konkrétne plodiny alebo o striedaní plodín.

25 GR AGRI zvyčajne manuálne posudzuje textové informácie, ktoré členské štáty poskytujú vo svojich výročných správach, a nepoužíva metódy veľkých dát, ako sú textová analýza alebo automatizovaná extrakcia. Z našej analýzy vyplýva, že je možná ďalšia automatizácia (pozri príklad v [rámčeku 2](#)).

Rámček 2 – Automatizácia extrakcie údajov na účely podávania správ

Členské štáty predkladajú Komisii výročné správy o vykonávaní prostredníctvom systému správy fondov známeho ako SFC. Tieto správy obsahujú číselné a textové informácie, najmä v jazykoch členských štátov.

Zamestnanci GR AGRI manuálne vkladajú údaje z približne 115 správ do tabuľky v aplikácii Excel na analýzu informácií. Testovali sme, či je na niektoré z týchto prác možné použiť automatizovaný nástroj. Na tento účel sme vyvinuli robotické riešenie, ktoré sa prihlási do SFC a potom prejde do príslušných dátových polí a automaticky ich extrahuje. Tento softvér vykonal automatizovanú extrakciu údajov zo SFC a automatizovanú kompiláciu excelového skríningového nástroja, ktorý GR AGRI predtým vytvorilo manuálne.

Niektoré prvky existujúcich údajov a systémov obmedzujú ich použitie na analýzu politiky

26 Posúdili sme použitie a obmedzenia troch veľmi odlišných zdrojov údajov, ktoré Komisia a členské štáty používajú vo veľkej miere (pozri [tabuľku 1](#)).

Tabuľka 1 – Príklad súčasného využívania zdrojov údajov v rôznych fázach politiky

	IACS <i>Administratívne údaje na úrovni poľnohospodárskeho podniku a priestorové údaje</i>	Copernicus <i>Satelitné údaje</i>	FADN <i>Údaje z prieskumu</i>
Plánovanie/ koncipovanie politiky	Členské štáty: využívané do určitej miery, napríklad na odhad potenciálneho počtu žiadateľov o osobitné opatrenia	Členské štáty a Komisia: obmedzené využívanie, s výnimkou opakovaného použitia údajov z monitorovania a hodnotenia	Komisia: rôzne ekonomické a niektoré environmentálne analýzy a modelovanie
Kontrola a riadenie	Členské štáty: na kontrolu žiadostí o pomoc na plochu a zvieratá a na kontrolu a uchovávanie informácií. Údaje, ktoré členské štáty zasielajú Komisi prostredníctvom CATS/COMBO, sú väčšinou založené na informáciách v IACS	Členské štáty: tzv. monitorovacie kontroly nahradia kontroly na mieste	Nepoužívajú sa
Monitorovanie na účely podávania správ o výkonnosti	Členské štáty: ukazovatele výstupov a výsledkov, napr. počet hektárov v rámci konkrétneho režimu podpory	Komisia: kontext a ukazovatele vplyvu, napr. krajinná pokrývka	Komisia: kontext a ukazovatele vplyvu, napr. čistá pridaná hodnota poľnohospodárskeho podniku
Hodnotenie	Členské štáty a Komisia: ukazovatele z monitorovania sa používajú ako jeden zdroj údajov na hodnotenie	Komisia: pri používaní údajov z monitorovania na hodnotenia	Komisia: rôzne ekonomické a niektoré environmentálne analýzy a modelovanie

Zdroj: EDA.

Integrovaný administratívny a kontrolný systém

27 Komisia má obmedzený prístup do integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS) členských štátov, ktorý je hlavným stavebným prvkom riadenia platieb SPP v členských štátoch. Pokiaľ ide o SPP na obdobie 2014 – 2020, IACS pozostáva z niekoľkých digitálnych a vzájomne prepojených databáz, konkrétne¹¹:

- i) systému na identifikáciu všetkých poľnohospodárskych pozemkov v krajinách EÚ, označovaného ako systém identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS);
- ii) systému, ktorý poľnohospodárom umožňuje graficky uvádzať poľnohospodárske plochy, na ktoré žiadajú o pomoc (geopriestorová žiadosť o podporu alebo GSAA);
- iii) systému zaznamenávania totožnosti každého prijímateľa, ktorý predloží žiadosť o pomoc alebo žiadosť o platbu;
- iv) integrovaného kontrolného systému na overovanie žiadostí o pomoc založeného na počítačových krížových kontrolách a fyzických kontrolách v poľnohospodárskom podniku.

28 Členské štáty používajú IACS na prijímanie žiadostí o pomoc, administratívne a iné kontroly (napr. kontroly na mieste a monitorovacie kontroly) a na uhrádzanie platieb¹². Členské štáty môžu pre svoje IACS používať rôzne technické riešenia. Nedostatočná štandardizácia, rôzni vlastníci údajov (t. j. nie vždy rovnaký typ orgánu) a nezávislý vývoj v oblasti IT spôsobujú fragmentáciu, sťažujú porovnávanie údajov a obmedzujú možnosti výmeny alebo opakovaného použitia údajov. Tým sa obmedzujú možnosti používania pokročilej analytiky alebo iných metód spracovania veľkých dát na posúdenie vplyvu finančných prostriedkov EÚ¹³. Komisia má obmedzený prístup k 42 rôznym (vnútroštátnym alebo regionálnym) systémom členských štátov, ktoré obsahujú podrobné údaje o poľnohospodárskych podnikoch a firmách¹⁴. V dôsledku toho je napríklad ťažké získať podrobné informácie o rozdelení finančných prostriedkov EÚ.

¹¹ Článok 68 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013.

¹² Články 67 – 78 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013.

¹³ *Digitalisation of European reporting, monitoring and audit*, EPRS. September 2021.

¹⁴ *NIVA roadmap for IACS transformation*, s. 24.

29 Na základe nášho preskúmania rôznych výskumných projektov financovaných z prostriedkov EÚ¹⁵ sme zistili, že decentralizovaný prístup IACS obmedzuje ďalšiu integráciu a vzájomné prepojenie týchto zdrojov údajov s inými zdrojmi údajov Komisie, a to najmä z dôvodu:

- i) problémov s kompatibilitou (odlišné technické riešenia) a nedostatočnej interoperability medzi dátovými systémami;
- ii) skutočnosti, že pravidlá dôvernosti nedovoľujú, aby boli údaje poľnohospodárskych podnikov prepojené z viacerých dátových zdrojov (napr. IACS a FADN);
- iii) nedostatočnej podrobnosti ostatných databáz, t. j. údaje nemajú dostatočnú mieru podrobnosti a chýbajú spoločné identifikátory na zosúladenie s údajmi v IACS.

30 S cieľom zlepšiť výmenu a dostupnosť údajov GR AGRI nabáda členské štáty, aby sa delili o svoje geopriestorové údaje IACS, ktoré nie sú osobné, prostredníctvom spoločného [geoportálu INSPIRE](#) (pozri [ilustráciu 8](#)) s technickou podporou JRC. Portál ponúka prístup k službám sťahovania a prehliadania geopriestorových údajov o životnom prostredí zozbieraných členskými štátmi.

¹⁵ Výstupy projektov NIVA a IoF2020, dokumenty projektov ATLAS a DEMETER; *Digitalisation of European reporting, monitoring and audit*, EPRS. September 2021.

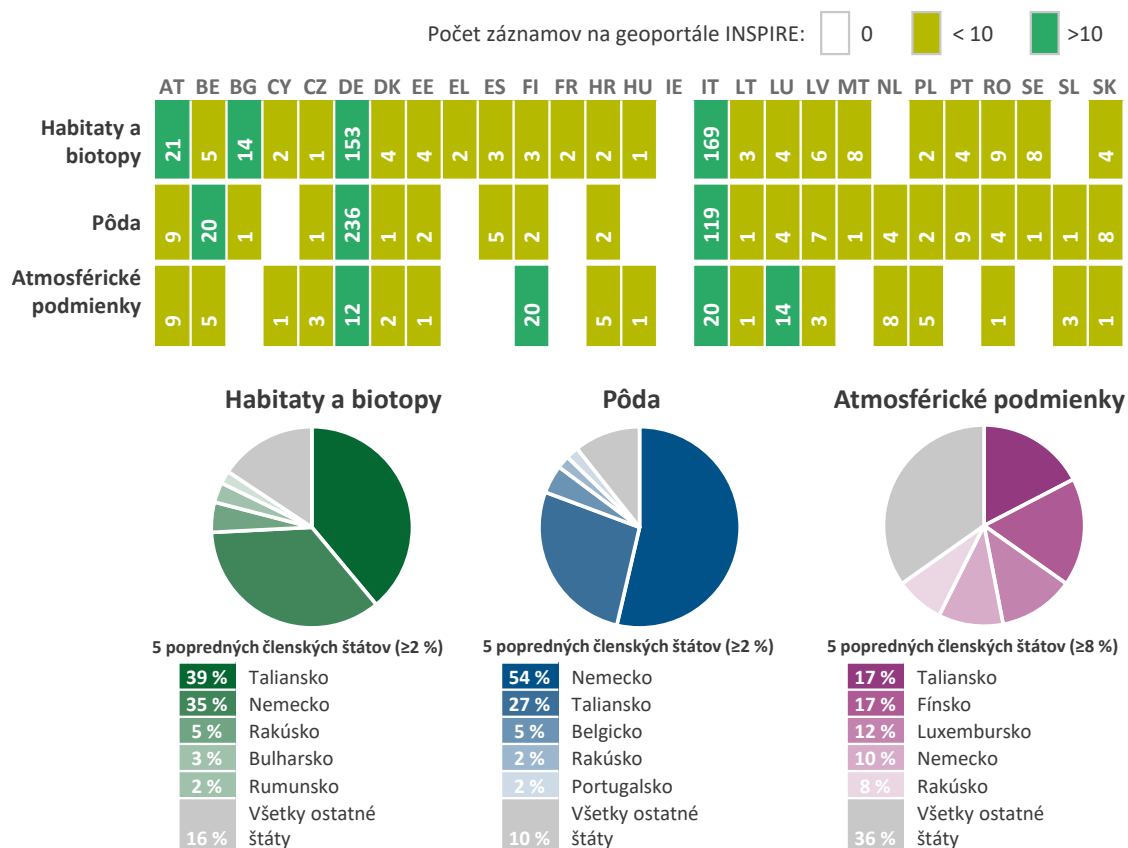
Ilustrácia 8 – Geoportál INSPIRE

Zdroj: EDA, na základe JRC.

31 Rozsah poskytovania údajov prostredníctvom geoportálu INSPIRE sa líši podľa členského štátu. Príklady počtu záznamov o metaúdajoch za tri vybrané témy sú uvedené na *ilustrácii 9*. Členské štáty tiež uverejňujú niektoré geopriestorové údaje prostredníctvom svojich nezávislých vnútroštátnych (a regionálnych) geoportálov.

Ilustrácia 9 – Záznamy metaúdajov na geoportále INSPIRE týkajúce sa troch tém (podľa počtu a podielu celkových záznamov na tému)

Zdroj: EDA, na základe geoportálu INSPIRE (k 17.2.2022).

Satelitné údaje Copernicus

32 Satelitné údaje programu Copernicus spĺňajú definíciu veľkých dát (pozri bod 04). Komisia koordinuje prístup založený na monitorovacích kontrolách (na základe údajov z programu Copernicus), ktorý je príkladom automatizovaného monitorovania SPP v členských štátoch.

33 V rámci monitorovacích kontrol sa analyzujú nepretržité toky satelitných údajov z programu Copernicus s cieľom overiť, či konkrétne pozemky spĺňajú kritériá oprávnenosti. Od roku 2018 mohli vnútroštátne orgány využívať údaje z programu Copernicus ako náhradu za tradičné kontroly v teréne. Podľa Komisie sa v roku 2021 bolo monitorovacími kontrolami overených 13,1 % plochy, na ktorú sa poskytujú priame platby. Cieľ na rok 2024 je 50 %¹⁶. V roku 2021 10 členských štátov uplatnilo postup aspoň na jeden režim pomoci a aspoň na časť svojho územia, zatiaľ čo v roku 2020, keď sme vydali osobitnú správu týkajúcu sa monitorovacích kontrol¹⁷ (pozri **rámček 3**), bol ich počet päť.

Rámček 3 – Odporúčanie z osobitnej správy 04/2020

V osobitnej správe 04/2020 o používaní nových technológií zobrazovania¹⁸ sme odporučili, aby Komisia lepšie využívala nové technológie na monitorovanie požiadaviek v oblasti životného prostredia a klímy a termín sme stanovili do decembra 2021. Komisia odporúčanie prijala.

Konkrétne sme odporučili využiť informácie z nových technológií s cieľom získať lepší prehľad o výkonnosti SPP po roku 2020. Nahradením dobrovoľného systému monitorovacích kontrol povinným systémom monitorovania plôch Komisia podporuje väčšie využívanie satelitných údajov programu Copernicus pri intervenciách týkajúcich sa plôch v rámci SPP po roku 2020. Nový systém zabezpečuje automatizované spracovanie údajov zo satelitov Copernicus a fotografií z terénu.

Informačná sieť poľnohospodárskeho účtovníctva

34 Hlavným zdrojom ekonomických údajov je sieť FADN. Komisia a členské štáty vo veľkej miere využívajú FADN na modelovanie, hodnotenia a podávanie správ.

¹⁶ Výročná správa o činnosti GR AGRI, **príloha 2**, s. 25.

¹⁷ **Osobitná správa 04/2020** – Používanie nových technológií zobrazovania na účely monitorovania spoločnej poľnohospodárskej politiky: celkovo stabilný pokrok, ale pomalší pri monitorovaní klímy a životného prostredia.

¹⁸ Tamže, odporúčanie 2.

35 Sieť FADN má od roku 1965 za cieľ poskytovať „objektívne a zodpovedajúce údaje o príjmoch [...] a o hospodárskej činnosti podnikov“ v súvislosti s SPP¹⁹. FADN je zdrojom harmonizovaných mikroekonomických údajov na meranie vplyvu SPP. Je založený na vnútroštátnych zisťovaniach, pre poľnohospodárske podniky je dobrovoľný a vzťahuje sa na poľnohospodárske podniky v EÚ, ktoré sú dostatočne veľké na to, aby mohli byť považované za komerčné²⁰.

36 Pre vylúčenie nekomerčných a malých poľnohospodárskych podnikov je sieť FADN, pokiaľ ide o pre príjemcov SPP, menej reprezentatívna. V roku 2015 prieskum zahŕňal približne 83 000 podnikov. Hoci to predstavuje približne 90 % celkovej využívanej poľnohospodárskej pôdy a celkovej poľnohospodárskej výroby²¹, tvorí 4,7 milióna z celkového počtu 10,8 milióna podnikov v EÚ²². FADN nie je navrhnutá tak, aby bola reprezentatívna pre prijímateľov SPP. Podľa Komisie sa v roku 2019 pohyboval podiel nezastúpených prijímateľov priamych platieb SPP od 5 % v Holandsku po 78 % na Slovensku.

Nedostatok primeraných údajov obmedzuje hodnotenie výkonnosti SPP

37 Pri hodnoteniach by sa mali využívať najlepšie dostupné dôkazy získané pomocou množstva rôznorodých a primeraných metód a zdrojov (triangulácia)²³. Podrobné údaje uľahčujú určenie súvislosti medzi cieľmi politiky a výsledkami/vplyvom²⁴. Podľa právnych predpisov by sa informácie použité na hodnotenie výkonnosti SPP mali v čo najväčšej miere zakladať na spoľahlivých zdrojoch údajov, ako je FADN a Eurostat²⁵. Dobré monitorovanie by malo generovať faktické časové údaje s cieľom zlepšiť kvalitu budúceho hodnotenia a posúdenia vplyvu²⁶.

¹⁹ Nariadenie Rady 79/65/EHS.

²⁰ Informačná sieť poľnohospodárskeho účtovníctva.

²¹ Evaluation Helpdesk, *Best Use of FADN for the Assessment of RDP Effects on Fostering the Competitiveness in Agriculture*, 2021, s. 9.

²² Komisia, *EU Farm Economics Overview based on 2015 (and 2016) FADN data*, 2018, s. 5.

²³ Usmernenia o lepšej právnej regulácii, s. 6 a 26.

²⁴ Súbor nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu, s. 572.

²⁵ Článok 110 nariadenia (EÚ) č. 1306/2013.

²⁶ Usmernenia o lepšej právnej regulácii, s. 45.

38 Preskúmali sme päť hodnotení alebo podporných hodnotiacich štúdií Komisie, ktoré zahŕňali aspoň jedno hodnotenie za každý z troch všeobecných cieľov SPP uvedených na [ilustrácii 1](#). Zistili sme, že pri hodnoteniach sa využili rôzne údaje zozbierané na riadenie alebo monitorovanie politiky, napr. ukazovatele SPP²⁷, FADN, CATS/COMBO, štatistiky Eurostatu a informačný systém riadenia poľnohospodárskych trhov (ISAMM). Tieto údaje často dopĺňajú externé údaje (napr. od Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, Organizácie Spojených národov a Organizácie pre výživu a poľnohospodárstvo), prípadové štúdie, dotazníky a rozhovory.

39 Pri všetkých troch cieľoch SPP Komisia a hodnotitelia používajú kontrafaktuálne hodnotenie vplyvu²⁸. To si vyžaduje údaje o kontrolných skupinách, t. j. subjektoch, ktoré politiku neuplatňujú. FADN poskytuje údaje o oboch skupinách a môže byť pre takúto analýzu užitočná. Nedostatok kontrafaktuálnych dát obmedzuje napríklad možnosť odhadnúť podiel SPP na zmierňovaní zmeny klímy. Podľa Komisie sa SPP uplatňuje príliš dlho a pokrýva príliš veľkú oblasť na to, aby bolo možné získať porovnateľné údaje²⁹, to znamená, že nie je možné porovnať situáciu pred politikou a po nej, alebo s politikou a bez nej. Takisto je ťažké použiť kontrafaktuálne metódy územného rozvoja, keďže väčšina regiónov dostáva podporu z SPP. Na vyriešenie tohto problému JRC vypracovalo kvantitatívny analytický rámec založený na kontrafaktuálnych metódach hodnotenia vplyvu s cieľom získať prehľad o príčinnej súvislosti medzi politikou a jej výsledkami, pričom sa zohľadňuje rôznorodá škála opatrení zavedených vo vidieckych oblastiach³⁰.

²⁷ V prípade rozvoja vidieka, príloha IV k vykonávaciemu [nariadeniu \(EÚ\) č. 808/2014](#).

²⁸ [Súbor nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu, kapitola VIII](#) – nástroj 68.

²⁹ [SWD\(2021\) 115](#), s. 20.

³⁰ Dumangane, M. et al., *An Evaluation of the CAP impact: a discrete policy mix analysis*, 2021.

Životaschopná výroba potravín

40 Hlavnými zdrojmi údajov na vyhodnotenie, či bol splnený cieľ životaschopnej výroby potravín sú FADN a úhrnné účty pre poľnohospodárstvo (EAA) (pozri [tabuľku 2](#)). Komisia zaviedla oba špecificky na to, aby poskytovali údaje na účely posudzovania SPP. Napríklad na vyhodnotenie toho, ako podpora z SPP ovplyvňuje príjmy poľnohospodárov, Komisia používa štatistiky Eurostatu o čistej pridanej hodnote v nákladoch faktorov (t. j. príjme z pôdy, kapitálu a práce) a sieť FADN³¹.

Tabuľka 2 – Údaje týkajúce sa cieľa „životná výroba potravín“

Hlavné použité zdroje dôkazov	Príklady chýbajúcich údajov a obmedzení zistených hodnotiteľmi alebo Komisiou
○ FADN ○ Eurostat: EAA a štatistiky o vstupe práce ○ Údaje o platbách z CATS/COMBO ○ AGRIVIEW	○ Databáza FADN nie je reprezentatívna pre nekomerčné a veľmi malé poľnohospodárske podniky. ○ Údaje FADN a CATS/COMBO sa postupne sprístupňujú do dvoch rokov od východiskového roka alebo roku podania žiadosti. ○ Údaje o množstvách uvedených na trh organizáciami výrobcov usporiadané podľa produktov nie sú k dispozícii za ovocie a zeleninu. ○ Agregácia údajov znemožňuje identifikovať poľnohospodárov produkujúcich napríklad broskyne a nektárinky medzi poľnohospodármi, ktorí sa špecializujú na ovocie.

Zdroj: EDA, na základe [hodnotenia](#) a [podpornej hodnotiacej štúdie o životaschopnej výrobe potravín](#).

41 Zber a validácia údajov FADN trvá členským štátom rok a overenie a validácia údajov FADN od členských štátov trvá Komisii tiež rok. V dôsledku toho trvá najmenej dva roky, kým sú údaje dostupné v [databáze](#) FADN. Keď Komisia v roku 2018 predložila legislatívny návrh SPP po roku 2020, boli k dispozícii len údaje z jedného roka súčasnej SPP (údaje z prieskumu FADN z roku 2015). To znamená, že Komisia predložila svoj návrh predtým, ako mala najnovšie údaje FADN o výkonnosti a vplyve súčasnej politiky.

³¹ *Evaluation support study on „viable food production“*, s. 30 – 32.

Udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a opatrenia proti zmene klímy

42 Pokiaľ ide o cieľ SPP týkajúci sa prírodných zdrojov a klímy, od zavedenia politického opatrenia do momentu, keď sa prejaví jeho vplyv, môže uplynúť dlhé obdobie. Na určenie príčinnej súvislosti medzi opatrením SPP a jeho výsledkami je potrebné skombinovať rôzne údaje a zohľadniť vonkajšie faktory. Spomedzi štyroch zložiek cieľa (pozri [ilustráciu 1](#)) sme preskúmali biodiverzitu. Ani členské štáty, ani Komisia neboli schopné poskytnúť primeraný dôkaz o príčinnej súvislosti medzi [normami dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu](#)³² a stavom biodiverzity³³. Príklady použitých dôkazov a obmedzení pri posudzovaní zložiek biodiverzity sú uvedené v [tabuľke 3](#).

Tabuľka 3 – Údaje o zložke biodiverzity v rámci cieľa „udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi“

Hlavné použité zdroje dôkazov	Príklady chýbajúcich údajov a obmedzení zistených hodnotiteľmi alebo Komisiou
○ Kontext SPP, ukazovatele výstupov, výsledkov a vplyvu ○ Zjednodušenie európskych ukazovateľov biodiverzity ○ Ukazovatele udržateľného obhospodarovania lesov vykázané členskými štátmi grémiu Forest Europe ○ Agroenvironmentálne ukazovatele Komisie ○ Údaje FADN na úrovni poľnohospodárskych podnikov o výrobe, ziskovosti, polohe (v rámci alebo mimo oblasti sústavy Natura 2000) a využívaní opatrení SPP	○ Údaje o využívaní krajinných prvkov v rámci agroenvironmentálno-klimatických opatrení nie sú k dispozícii. ○ Údaje z monitorovania skutočného vplyvu jednotlivých opatrení SPP nie sú postačujúce. ○ Za viaceré štatistické ukazovatele nie sú k dispozícii aktuálne údaje. ○ Údaje o množstvách hnojív a pesticídov používaných na poľnohospodárskej pôde v EÚ nie sú k dispozícii.

Zdroj: EDA, na základe [podpornej hodnotiacej štúdie vplyvu SPP na biotopy, krajinu a biodiverzitu](#).

³² Príloha II k nariadeniu (EÚ) č. 1306/2013.

³³ [Osobitná správa 13/2020](#) – Biodiverzita poľnohospodárskej pôdy: príspevok SPP nezastavil pokles, body 48 – 50.

43 V hodnotení z roku 2019 sa dospelo k záveru, že nie je možné posúdiť celkový vplyv politiky na biodiverzitu, pretože na to chýbajú vhodné údaje z monitorovania³⁴. Na účely niekoľkých monitorovacích ukazovateľov Komisie sa údaje pravidelne neposkytujú. Napríklad nie všetky členské štáty zbierajú a nahlasujú údaje o ukazovateli vplyvu odberu vody v poľnohospodárstve.

44 Ďalším obmedzením hodnotenia environmentálneho cieľa je skutočnosť, že neboli k dispozícii komplexné údaje o množstvách hnojív a pesticídov používaných v EÚ na poľnohospodárskej pôde. Od roku 2021 sú k dispozícii údaje o [množstvách pesticídov používaných na poľnohospodárskej pôde](#), avšak len za menej ako polovicu členských štátov. Komisia a hodnotitelia použili ako náhradu údaje siete FADN o výdavkoch na hnojivá a prípravky na ochranu rastlín na hektár.

45 Verejne dostupné štatistiky EÚ o prípravkoch na ochranu rastlín sa týkajú množstiev (kg) účinných látok obsiahnutých v predávaných prípravkoch na ochranu rastlín³⁵. V osobitnej správe 05/2020³⁶ sme uviedli, že kategorizácia týchto účinných látok spôsobom, ktorý sa vyžaduje v právnych predpisoch EÚ, obmedzuje Eurostat v tom, ktoré informácie môže uverejňovať alebo dokonca len poskytovať iným generálnym riaditeľstvám Komisie. Zozbierané štatistické údaje o používaní prípravkov na ochrnu rastlín v poľnohospodárstve podľa súčasných právnych predpisov EÚ nie sú porovnateľné a Eurostat doteraz nemohol uverejňovať štatistiky na úrovni EÚ.

³⁴ *Evaluation of the impact of the CAP on habitats, landscapes, biodiversity*, [zhrnutie](#), 2019.

³⁵ [Osobitná správa 05/2020](#) – Udržiateľné používanie prípravkov na ochranu rastlín: obmedzený pokrok v meraní a znižovaní rizík.

³⁶ Tamže.

Vyvážený územný rozvoj

46 V hodnotení z roku 2021³⁷ Komisia a hodnotitelia použili na účely tretieho cieľa SPP ukazovatele výstupov SPP, údaje o platbách z CATS/COMBO, [databázu ARDECO](#) GR REGIO a [regionálnu databázu](#) Eurostatu. Obmedzená dostupnosť úplných, podrobných a aktualizovaných údajov o sociálno-ekonomickom postavení vidieckych oblastí ovplyvnila rozsah hodnotenia³⁸. Dodávatelia tvrdili, že údaje o niektorých kľúčových spoločenských aspektoch boli nedostatočné, a ak boli k dispozícii, často neboli pravidelne aktualizované, ale generovali sa *ad hoc* z konkrétnych výskumných projektov³⁹. V niektorých prípadoch hodnotitelia uplatnili zástupné ukazovatele. Ako hlavné obmedzenia pre kvalitatívne analýzy uvádzali celkovú nedostupnosť a nízku kvalitu ukazovateľov, ako aj nedostatok údajov o malých regiónoch.

47 S výnimkou údajov o platbách v systéme CATS/COMBO a údajov o jednotlivých poľnohospodárskych podnikoch v databáze FADN, sa väčšina údajov, ktoré Komisia zbiera od členských štátov, agreguje, v dôsledku čoho sa za celý členský štát alebo región získa jediná hodnota. Tým sa obmedzuje možnosť opätovného použitia údajov na účely ďalšieho hodnotenia alebo tvorby politiky. V prípade niektorých sociálno-ekonomických aspektov (napr. sociálneho začlenenia) boli údaje k dispozícii len na vnútroštátnej úrovni alebo s nízkym geografickým rozlíšením, čo nestačí na analýzu územnej diferenciácie⁴⁰. Údaje z monitorovania SPP, napr. informácie o veku alebo pohlaví prijímateľov, tiež nie sú dostatočne podrobné na vykonanie cielenejších analýz⁴¹. Takéto údaje sú zvyčajne dostupné v databázach členských štátov, Komisia k nim však prístup nemá.

³⁷ *Evaluation on impact of the CAP on territorial development of rural areas.*

³⁸ SWD(2021) 394.

³⁹ *Evaluation support study on the impact of the CAP on territorial development of rural areas, 2020.*

⁴⁰ *Evaluation support study on the impact of the CAP on territorial development of rural areas, 2020.*

⁴¹ SWD(2021) 394 a dokument *Evaluation support study on the impact of the CAP on territorial development of rural areas: socioeconomic aspects; osobitná správa 10/2021* – Uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ: nastal čas premeniť slová na skutky, bod 90.

Komisia nemá dostatok dôkazov na posúdenie potrieb politiky SPP

48 Podľa usmernení o lepšej právnej regulácii by sa posúdenie vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom k legislatívnemu návrhu, malo začať overením existencie problému⁴². Musí obsahovať logické odôvodnenie, ktoré preukazuje súvislosť medzi problémom a jeho základnými príčinami a cieľmi, a tiež ponúknuť škálu politických možností na riešenie tohto problému.

49 S cieľom preskúmať využívanie údajov vo fáze navrhovania alebo plánovania politiky sme preskúmali posúdenie vplyvu pripojené k legislatívnemu návrhu SPP na obdobie po roku 2020⁴³ a rôzne dokumenty Komisie na jeho podporu. Zistili sme nedostatky v spôsobe, akým boli poskytnuté relevantné údaje na podporu opisu problému, ktorý politika rieši v rámci osobitného cieľa „životaschopné príjmy poľnohospodárskych podnikov“. V stanovisku k legislatívnym návrhom SPP na obdobie po roku 2020 sme uviedli, že údaje a argumenty, ktoré Komisia použila na podporu posúdenia potrieb, pokiaľ ide o príjmy poľnohospodárov, sú nedostatočné⁴⁴. Komisia nemá informácie o príjmoch poľnohospodárov alebo poľnohospodárskych domácností mimo poľnohospodárstva a priemery zakrývajú veľké rozdiely v príjmovej situácii. Ďalej v správe z roku 2021 o uplatňovaní hľadiska rodovej rovnosti sme zdôraznili, že nedostupnosť štatistík o príjmoch domácností poľnohospodárov a o disponibilnom príjme poľnohospodárskych podnikov rozčlenených podľa pohlavia predstavuje tiež veľkú medzeru v údajoch, ak sa má analyzovať vplyv priamych platieb na rodovú rovnosť⁴⁵.

⁴² Usmernenia o lepšej právnej regulácii, s. 10.

⁴³ SWD(2018) 301.

⁴⁴ Stanovisko 07/2018, bod 2.

⁴⁵ Osobitná správa 10/2021 – Uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ: nastal čas premeniť slová na skutky, body 89 a 90.

50 V roku 2018 sme odporučili, že „predtým, ako Komisia predloží akýkoľvek návrh budúcej koncepcie SPP, by mala posúdiť príjmovú situáciu všetkých skupín poľnohospodárov a analyzovať ich potreby podpory príjmov“ a zohľadniť pri tom aspekty ako príjmy z produkcie potravín a inej poľnohospodárskej výroby, ako aj z nepoľnohospodárskych zdrojov⁴⁶. Komisia odporúčanie čiastočne prijala s dodatkom, že politika je zameraná na tých poľnohospodárov, ktorí sa poľnohospodárstvu venujú aktívne, aby si zarobili na živobytie. V štúdii z roku 2015⁴⁷ o príjmoch poľnohospodárskych domácností sa poukázalo na veľkú medzeru v informáciách o výkonnosti SPP, keďže neexistoval žiadny štatistický ani monitorovací systém EÚ na posudzovanie celkových príjmov poľnohospodárov a ich porovnávanie s inými skupinami v spoločnosti. Od februára 2022 Komisia v tejto oblasti nedosiahla žiadny pokrok.

51 Každé tri až štyri roky dostáva Eurostat od členských štátov údaje z [prieskumu o štruktúre poľnohospodárskych podnikov](#) týkajúce sa iných zárobkových činností v poľnohospodárskych podnikoch. Z údajov z prieskumu vyplýva, či sú iné zárobkové činnosti hlavnou alebo vedľajšou činnosťou majiteľa-manažéra, nie však podiel alebo rozsah príjmov z nej. Posledné údaje uverejnené na webovom sídle Eurostatu sú za rok 2016⁴⁸.

52 Súčasný štandardný zoznam premenných siete FADN neobsahuje informácie o príjmoch mimo poľnohospodárskeho podniku, keďže prieskum sa týka poľnohospodárskych podnikov a nie poľnohospodárov. Len samotné údaje o dani z príjmov v registroch vnútroštátnych daňových orgánov nepostačujú na poskytnutie týchto údajov, pretože neobsahujú informácie o charakteristikách poľnohospodárskych podnikov a zahŕňajú poľnohospodárske príjmy aj tých osôb, ktorých hlavnou činnosťou nie je poľnohospodárstvo⁴⁹.

⁴⁶ [Osobitná správa 10/2018](#) – Režim základnej platby pre poľnohospodárov – operačne na správnej ceste, no na zjednodušenie, zameranie a konvergenciu úrovni pomoci má len obmedzený vplyv, odporúčanie 3.

⁴⁷ Hill, B. & Dylan Bradley, B. (2015), [Comparison of farmers' incomes in the EU Member States](#). Štúdia vypracovaná pre Európsky parlament.

⁴⁸ Súbor údajov o inej zárobkovej činnosti ([ef_oga_main](#)).

⁴⁹ Hansen, H. and Forstner, B. (2021), [A differentiated look at the economic situation of German farmers](#), prezentácia na 27. zasadnutí [siete OECD pre analýzu na úrovni poľnohospodárskych podnikov](#).

53 Niektoré členské štáty (napr. Írsko a Holandsko) zbierajú údaje o príjmoch mimo poľnohospodárskeho podniku prostredníctvom vnútroštátnych prieskumov FADN, ktoré by mohli vyplniť jednu z medzier v údajoch o reálnych príjmoch poľnohospodárov. Írske orgány pravidelne zverejňujú údaje nepriamo o príjmoch mimo poľnohospodárskeho podniku vrátane „existencie zamestnania mimo poľnohospodárskeho podniku“, „dní a hodín odpracovaných mimo poľnohospodárskeho podniku“ a „odvetví, v ktorých subjekt pracuje“.

Komisia má rôzne iniciatívy na lepšie využívanie existujúcich údajov, ale prekážky pretrvávajú

54 Komisia by mala prijať ďalšie iniciatívy na riešenie existujúcich nedostatkov a zlepšiť zber a spracovanie údajov s cieľom vyhodnotiť SPP a podporiť rozvoj budúcej politiky. Tieto iniciatívy by sa mali zaviesť do praxe v súlade s vymedzeným harmonogramom a výstupmi. Komisia musí prispôbiť a posilniť existujúce zdroje údajov pre novú SPP. Mala by tiež preskúmať a mobilizovať nové zdroje údajov s cieľom znížiť zaťaženie poľnohospodárov a správnych orgánov a zároveň zlepšiť dôkazovú základňu politiky⁵⁰.

55 Komisia si vo svojom akčnom pláne týkajúcom sa stratégie pre interné údaje stanovila ciele na zabezpečenie prístupu k údajom, ktoré sú relevantné pre rozhodovanie a fungovanie v celej organizácii, a na podporu využívania moderných technológií na analýzu údajov s cieľom rýchlejšie a účinnejšie identifikovať vzorce a trendy.

56 Preskúmali sme, ktoré iniciatívy Komisia podnikla na lepšie využívanie dostupných údajov a nových technológií s cieľom riešiť uvedené medzery v údajoch a výzvy. Okrem toho sme preskúmali výskumné projekty financované z prostriedkov EÚ a iniciatívy členských štátov, ktoré by mohli prispieť k analýze SPP a vyplniť niektoré medzery.

⁵⁰ SWD(2018) 301, s. 51.

Komisia rozširuje zdroje údajov a podporuje ich výmenu s cieľom riešiť problém chýbajúcich údajov a uspokojiť potreby týkajúce sa údajov v rámci SPP

57 V stratégii Komisie pre interné údaje sa uvádza, že „interné a externé zdroje údajov sa musia čo najviac využívať, aby sa získali dôkazy na podporu rozhodnutí“. Náklady a administratívne zaťaženie spojené so zberom dodatočných údajov na účely monitorovania politiky musia byť úmerné potrebám týkajúcim sa údajov. Podľa súboru nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu⁵¹ nie je potrebné vyplniť všetky medzery v údajoch.

58 Komisia začala uplatňovať svoju dátovú stratégiu v roku 2018. Činnosti siahajú od vytvorenia inventáru údajov (pozri body **17** – **18**) až po pravidlá správy údajov, dátovú analytiku a odbornú prípravu a zručnosti. Na konci roka 2020 GR AGRI zriadilo radu a pracovnú skupinu pre vykonávanie stratégie. Od januára 2022 má osobitné oddelenie pre správu údajov, ktorého cieľom je zlepšenie koordinácie správy údajov.

59 Komisia iniciovala niekoľko opatrení, ktoré by mohli prispieť k lepšej analýze politiky zlepšením dátovej infraštruktúry a využívania údajov na účely SPP (napr. digitálne riešenia, elektronické nástroje, algoritmy a osvedčené postupy). Príklady pozri v *prílohe*.

60 V hodnotení poľnohospodárskych štatistík Eurostatu z roku 2016⁵² sa dospelo k záveru, že štatistiky v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, využívania pôdy a životného prostredia nie sú dostatočne harmonizované a jednotné. Dôvodom je skutočnosť, že právne predpisy boli vypracované izolovane, ale aj to, že v rôznych poľnohospodárskych oblastiach existujú odlišné definície a pojmy. Na riešenie tohto problému Komisia predložila dve nové nariadenia a zmenila jedno existujúce nariadenie (pozri *ilustráciu 10*).

⁵¹ Súbor nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu, s. 363.

⁵² SWD(2017) 96, hodnotenie, sprievodný dokument k dokumentu *Strategy for Agricultural Statistics 2020 and beyond and subsequent potential legislative scenarios*.

Ilustrácia 10 – Právny rámec európskeho systému pre poľnohospodárske štatistiky

Nariadenie o integrovaných štatistikách fariem (IFS)	Rámcové nariadenie o štatistike poľnohospodárskych vstupov a výstupov (SAIO)	Nariadenie o úhrnných účtoch pre poľnohospodárstvo (EAA)
•Zahŕňa údaje o štruktúre poľnohospodárskych podnikov, sadoch a vinohradoch •Zahŕňa prenos mikroúdajov o poľnohospodárskych podnikoch Eurostatu •Prijaté ako nariadenie (EÚ) 2018/1091	•Zahŕňa údaje o poľnohospodárskych vstupoch (napr. prípravky na ochranu rastlín, živiny, cena hnojív) a výstupoch (produkcia plodín a živočíšna výroba a poľnohospodárske ceny) •Údaje sa zbierajú od poľnohospodárskych podnikov, z administratívnych zdrojov, od sprostredkovateľov (napr. mliekarne), veľkoobchodných subjektov a trhových organizácií a často zahŕňajú odborné odhady •Len súhrnné údaje •Návrh Komisie COM(2021) 37 •Cieľ: zaviesť do roku 2022 •Súčasný stav: zatiaľ nebolo neprijaté	•Zahŕňa údaje o hodnote výstupov, medzispotrebe, dotáciách a daniach, nájomnom a úrokoch, tvorbe kapitálu atď. •Súhrnné údaje na vnútroštátnej úrovni (povinné podľa nariadenia) a na úrovni NUTS 2 (dobrovoľný prenos) •Existujúce nariadenie bolo zmenené tak, aby zahŕňalo regionálne úhrnné účty na úrovni NUTS 2 •Prijaté ako nariadenie (EÚ) 2022/590

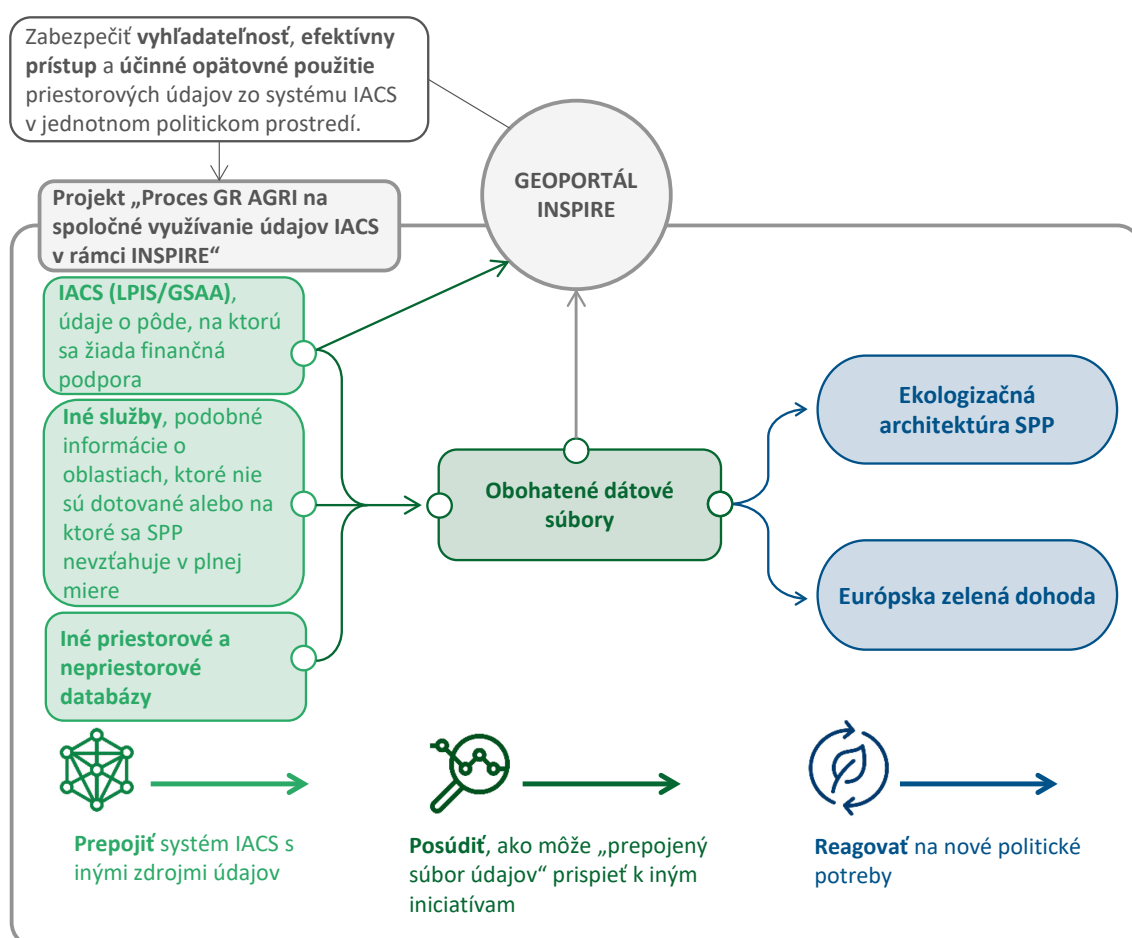
Zdroj: EDA, na základe [nariadenia \(EÚ\) 2018/1091](#), [COM\(2021\) 37](#), [nariadenia \(EÚ\) 2022/590](#).

61 V roku 2019 Eurostat vydal výzvu na predloženie návrhov zameraných na vytvorenie siete národných štatistických úradov, ktoré majú záujem o vývoj metód modernizácie poľnohospodárskych štatistík. Jedna z dvoch priorít sa týkala činností, ktoré „využívajú nové zdroje údajov pre poľnohospodársku štatistiku (napr. veľké dáta, satelitné snímky, georeferenčné informácie, presné poľnohospodárstvo) vrátane aspektov prístupu, dôverylosti a posudzovania kvality“. V reakcii na výzvu neboli predložené žiadne prihlášky. Podľa Komisie členské štáty uviedli, že jedným z dôvodov bolo to, že národné štatistické úrady nemali dostatočné zdroje na zriadenie a koordináciu takejto siete.

62 Ostatné iniciatívy na riešenie medzier v údajoch spadajú do dvoch širších kategórií: spoločné využívanie údajov od členských štátov alebo zainteresovaných strán a pridávanie nových premenných do existujúcich zdrojov údajov.

63 V rámci projektu „Proces GR AGRI na spoločné využívanie údajov IACS v rámci INSPIRE“ GR AGRI v spolupráci s JRC, Generálnym riaditeľstvom pre životné prostredie a Generálnym riaditeľstvom pre oblasť klímy vytvára rámec a podporné postupy na výmenu neosobných priestorových údajov IACS v celej EÚ. Cieľom je zabezpečiť, aby priestorové údaje IACS boli ľahko lokalizovateľné, efektívne prístupné (prostredníctvom jediného vstupného bodu) a účinne opätovne použiteľné v jednotnom politickom prostredí (pozri [ilustráciu 11](#)).

Ilustrácia 11 – Tri vzájomne prepojené ciele riešené v rámci prieskumného postupu v súvislosti s údajmi IACS

Zdroj: EDA, na základe spoločnej technickej správy: *IACS data exploration and integration*, EK, 2021, s. 7.

64 V Európskej dátovej stratégii⁵³ Komisia uznáva význam výmeny údajov pre zlepšenie dostupnosti údajov. V stratégii Komisia oznámila svoj plán zriadiť deväť odvetvových spoločných dátových priestorov pre celú EÚ vrátane „spoločného dátového priestoru pre európsku zelenú dohodu“ a „spoločného európskeho dátového priestoru pre poľnohospodárstvo“. Cieľom dátového priestoru pre poľnohospodárstvo je uľahčiť výmenu, spracovanie a analýzu údajov o produkcii, otvorených dát a prípadne iných verejných údajov (napr. údajov o pôde)⁵⁴.

65 V stratégii sa uvádzajú dve konkrétne prípravné činnosti v súvislosti s dátovým priestorom pre poľnohospodárstvo: zhodnotenie skúseností s kódexom správania zainteresovaných strán pri výmene poľnohospodárskych údajov⁵⁵ a zhodnotenie existujúcich poľnohospodárskych dátových priestorov v roku 2020 a začiatkom roka 2021. Komisia v súčasnosti plánuje vykonávať tieto činnosti ako súčasť pracovného programu Digitálna Európa na roky 2021 – 2022, ktorý schválila v novembri 2021. Podľa Komisie bude dátový priestor zahrnutý do pracovného programu na obdobie 2023 – 2024, pričom potenciálny prototyp môže vzniknúť v roku 2024 a ďalšie zavádzanie dátového prístupu sa uskutoční v nasledujúcich rokoch.

66 V rámci stratégie Z farmy na stôl⁵⁶ má Komisia v úmysle premeniť sieť FADN na dátovú sieť poľnohospodárskej udržateľnosti (FSDN) s cieľom zbierať údaje na úrovni poľnohospodárskych podnikov o cieľoch stratégie Z farmy na stôl a stratégie v oblasti biodiverzity, ako aj o ďalších ukazovateľoch udržateľnosti. Komisia uverejnila plán v júni 2021 a návrh nariadenia sa chystá predstaviť v druhom štvrťroku 2022⁵⁷.

⁵³ COM(2020) 66.

⁵⁴ C(2021) 7914, príloha k vykonávaciemu rozhodnutiu Komisie o financovaní programu Digitálna Európa a prijatí viacročného pracovného programu na roky 2021 – 2022, s. 54.

⁵⁵ EU Code of conduct on agricultural data sharing by contractual agreement.

⁵⁶ COM(2020) 381.

⁵⁷ Plán: Prechod z FADN na dátovú sieť poľnohospodárskej udržateľnosti (FSDN).

Konkrétne opatrenia v kontexte SPP na obdobie 2023 – 2027 sú zamerané na zlepšenie údajov z monitorovania

67 Okrem zmeny FADN na FSDN Komisia neplánuje žiadne významné zmeny v základných IT systémoch zobrazených na [ilustrácii 6](#). Pracuje však na zvýšení funkcií systému ARACHNE, čo je nástroj na hĺbkovú analýzu údajov, ktorý členské štáty používajú na dobrovoľnej báze pri svojich administratívnych kontrolách. Tento nástroj je užitočný napríklad na identifikáciu projektov alebo prijímateľov, ktorí by mohli byť vystavení riziku podvodu alebo konfliktu záujmov, hoci jeho nepovinné používanie môže jeho prínosy obmedzovať. Účinnosť dátovej analytiky nástroja závisí od vložených údajov. To znamená, že čím viac kvalitných údajov sa do systému nahrá, tým presnejšie, komplexnejšie a informatívnejšie sú jeho výstupy.

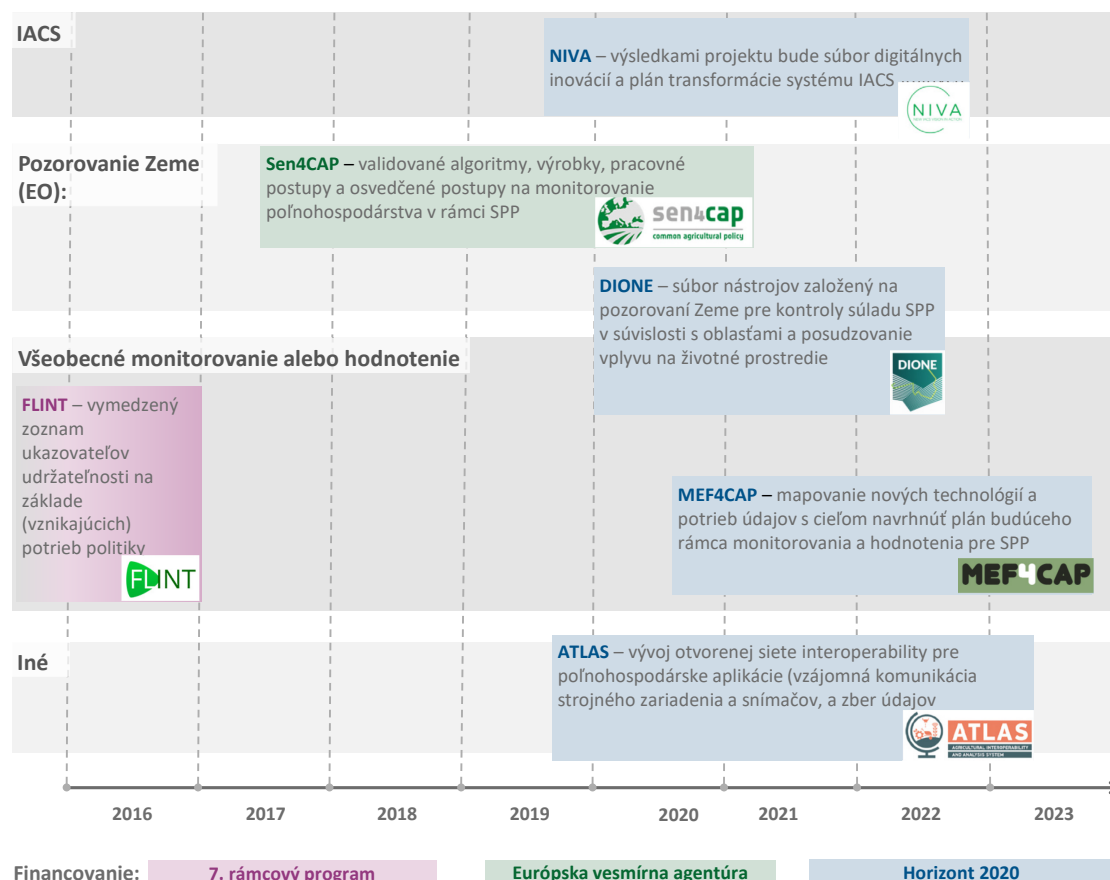
68 GR AGRI využíva nové technológie a satelitné údaje na zlepšenie ukazovateľov monitorovania. Na obdobie 2023 – 2027 zaviedlo napríklad nový ukazovateľ vplyvu pre monitorovanie krajinných prvkov. SPP na obdobie 2014 – 2020 nezahŕňala ukazovateľ vplyvu na krajinu, čo oslabilo posúdenie [vplyvu SPP na biotopy, krajinu a biodiverzitu](#) (pozri [tabuľku 3](#)). V prípade nového ukazovateľa (podiel poľnohospodárskej pôdy pokrytej krajinnými prvkami) Komisia použije údaje zo služby monitorovania krajiny programu Copernicus, ktorá obsahuje informácie o lineárnych živých plotoch a krovinách, stromoradiach a izolovaných plochách stromov.

69 Pre SPP na obdobie 2023 – 2027 Komisia vymedzí nový rámec vrátane [vykonávacieho aktu](#) s cieľom získať údaje o jednotlivých transakciách na účely monitorovania, hodnotenia a tvorby politiky. Zbieraním jednotlivých údajov o žiadosti/nároku a informácií o prijímateľovi a jeho poľnohospodárskom podniku/firme sa Komisia podľa vlastných slov pokúsi vyriešiť otázku rozčleňovania údajov.

V rámci výskumných iniciatív sa skúmajú možnosti modernizácie údajov a nástrojov

70 V rámci programu [Horizont 2020](#) Komisia financuje výskumné a inovačné projekty. Našli sme niekoľko nedávnych alebo prebiehajúcich výskumných projektov programu Horizont 2020 a iných výskumných projektov, ktoré by mohli prispieť k zlepšeniu dátovej infraštruktúry a využívania údajov (napr. digitálne riešenia, elektronické nástroje a algoritmy), ktoré sú potrebné na poskytovanie lepších údajov pre SPP (pozri [ilustráciu 12](#)). Niektoré projekty (napr. [NIVA](#) a [Sen4CAP](#)) už priniesli relevantné výsledky, ktoré by mohli byť užitočné pre budúci vývoj.

Ilustrácia 12 – Príklady výskumných projektov s prvkom analýzy politiky

Zdroj: EDA, na základe údajov v databáze Európskej komisie [CORDIS](#).

71 Projekt **NIVA** (Nová vízia IACS v akcii) rieši niektoré obmedzenia systému IACS (pozri body 28 – 29), a to najmä znížením administratívnej záťaže a využitím potenciálu údajov. Cieľom projektu je modernizovať IACS efektívnym využívaním digitálnych riešení a elektronických nástrojov, čím sa vytvoria spoľahlivé metodiky a harmonizované dátové súbory na monitorovanie poľnohospodárskej výkonnosti.

72 Ďalší projekt financovaný z prostriedkov EÚ, *FLINT* (*Farm-Level Indicators for New Topics in policy evaluation* – Ukazovatele na úrovni poľnohospodárskych podnikov pre nové témy v hodnotení politiky), je zameraný na riešenie rozdielu medzi potrebami týkajúcimi sa dát na hodnotenie politiky a dostupnými poľnohospodárskymi štatistikami⁵⁸. Tento projekt je potenciálne relevantný pre plánovanú revíziu FADN, pretože zahŕňal ukazovatele udržateľnosti a FADN využíval ako rámec. V rámci projektu sa navrhlo 33 tém alebo ukazovateľov týkajúcich sa environmentálnych, sociálnych, hospodárskych a inovačných aspektov, ktoré sa majú zozbierať v budúcnosti⁵⁹. Komisia vo svojom pláne⁶⁰ uviedla, že prechod na FSDN bude nadväzovať na projekt FLINT. Vo februári 2022 však bolo príliš skoro na posúdenie tohto tvrdenia.

Členské štáty majú vlastné iniciatívy týkajúce sa údajov pre SPP

73 V našom prieskume vo všetkých 27 členských štátoch sa zistilo, že väčšina z nich uznáva, že pokročilá analytika má svoju pridanú hodnotu a zo zoznamu možných prvkov si väčšina v tejto súvislosti zvolila rýchlejšie rozhodovanie, prediktívnu a prierezovú analýzu, zníženie nákladov a účinnejšiu komunikáciu s poľnohospodármi a zainteresovanými stranami.

74 Viac ako polovica členských štátov vo svojich odpovediach na náš prieskum navrhla ako priority na podporu využívania veľkých dát tieto opatrenia: viac financií od Komisie na IT nástroje a projekty dátovej analytiky (67 %), dodatočné usmernenia/príručky (56 %) a podporu rozvoja nových metodík alebo štandardizácie (52 %). Menej členských štátov si vybralo podporu pre analytické technológie (48 %), riešenia týkajúce sa prístupu k údajom (41 %) a podporu výskumu a spoločné výskumné projekty (48 %).

75 Náš prieskum a následné rozhovory odhalili rozdiely medzi členskými štátmi v tom, ako začleňujú nové zdroje údajov a pokročilé metódy dátovej analytiky.

Rámček 4 a *rámček 5* obsahujú príklady opatrení členských štátov.

⁵⁸ Poppe, K., Vrolijk, H., Dolman, M., a Silvis, H., 2016, *FLINT – Farm-level Indicators for New Topics in policy evaluation: an introduction*. *Studies in Agricultural Economics*, 118, s. 116 – 122.

⁵⁹ *Final report summary of FLINT project*.

⁶⁰ Plán: Prechod z FADN na dátovú sieť poľnohospodárskej udržateľnosti (FSDN).

Rámček 4 – Príklady kombinácie zdrojov údajov s modernou analytikou

Španielsko

- Jeden španielsky región (Kastília a León) je od roku 2019 pokročilým používateľom prístupu tzv. monitorovacích kontrol. Jeho metodika monitorovania je založená na spracovaní a analýze snímok zo satelitov Sentinel v rámci programu Copernicus umelou inteligenciou. Použitie osobitných indexov a značiek a následné uplatnenie súboru pravidiel umožňuje orgánom dospieť k záveru o oprávnenosti deklarovaných plôch.
- Španielske orgány používajú automatizovanú fotointerpretáciu pomocou metód klasifikácie tzv. hĺbkového učenia, napríklad algoritmus náhodného lesa (*Random Forest*) na klasifikáciu plodín. Používajú ho aj na posúdenie orientačného rizika opustenia pôdy.
- Pokročilé analytické nástroje na predpovedanie úrody pomocou strojového učenia umožňujú orgánom posúdiť prítomnosť poľnohospodárskej činnosti a predpovedať správanie na trhu.

Zdroj: EDA a španielske orgány.

Rámček 5 – Snaha prepojiť rôzne databázy

Estónske orgány iniciovali [program veľkých dát v poľnohospodárstve](#), ktorého cieľom je „vytvoriť v odvetví poľnohospodárstva väčšiu pridanú hodnotu tým, že poľnohospodárom poskytnú nástroje založené na údajoch“. Zámerom je zriadiť elektronický systém (nástroj) pre veľké dáta v poľnohospodárstve, ktorý by mal prepojiť existujúce údaje s príslušnými analytickými modelmi a praktickými aplikáciami.

Na účely analýzy politiky by systém veľkých dát mohol uľahčiť zber údajov o agronomickej výkonnosti na úrovni poľnohospodárskych podnikov.

V štúdii uskutočniteľnosti sa dospelo k záveru, že:

- v právnom systéme nie sú potrebné žiadne rozsiahle zmeny, ale je potrebné upraviť nariadenia o spracovaní poľnohospodárskych údajov a vytvoriť spoločný rámec,
- je relevantné a možné zahrnúť 83 % zo 41 analyzovaných databáz do systému veľkých dát, ale len 10 % databáz by sa mohlo zahrnúť bez ďalšieho vývoja,

- potenciálne služby pre ministerstvo pre záležitosti vidieka by mohli zahŕňať:
 - monitorovanie trendov v hospodárskej výkonnosti poľnohospodárskych podnikov,
 - poskytnutie prehľadu o používaní hnojív a prípravkov na ochranu rastlín (základným predpokladom je elektronický poľný zápisník).

Do februára 2022 sa systém ešte nezačal vyvíjať. Plán je vyvinúť elektronický systém vrátane elektronického poľného zápisníka, prípadne ďalších elektronických nástrojov, napr. kalkulačky na výpočet bilancie humusu a odporúčaní na ochranu rastlín.

Zdroj: EDA, *Long-Term Knowledge Transfer Program on Agricultural Big Data*, a estónske orgány.

Niektoré významné medzery v údajoch a výzvy treba ešte vyriešiť

76 Komisia uznáva, že vzájomné prepojenie existujúcich zdrojov údajov je kľúčovou výzvou pri zabezpečovaní primeraných údajov na účely vyhodnocovania SPP⁶¹. Pracuje na opätovnom použití údajov IACS a rozšírení siete FADN, ale nezačala ešte realizovať osobitné opatrenia na vyplnenie medzier v údajoch týkajúcich sa príjmov poľnohospodárov z iných ako poľnohospodárskych zdrojov (ďalej len „príjmy z nepoľnohospodárskej činnosti“) alebo na skombinovanie rôznych zdrojov rozčlenených dát s cieľom zvýšiť hodnotu už zozbieraných údajov.

77 Komisia sa už vyjadrila, že je potrebný spoločný jedinečný identifikátor pre poľnohospodárske podniky (farmy), ktorý by umožnil prepojiť údaje na úrovni poľnohospodárskych podnikov z rôznych zdrojov údajov (napr. administratívne registre a prieskumy)⁶². Identifikátor by musel zohľadňovať rôzne systémy členských štátov a zložité štruktúry poľnohospodárskych podnikov s rôznymi kombináciami a lokalitami. To si vyžaduje spoločnú definíciu poľnohospodárskeho podniku a takéto vymedzenie má vplyv na finančné ukazovatele, ako je príjem poľnohospodárskeho podniku⁶³. Jedinečný identifikátor by mohol pomôcť zvýšiť dostupnosť údajov a poskytnúť spoľahlivejšie informácie o vplyve politiky. Do februára 2022 práca na takomto identifikátore ešte nepokročila.

⁶¹ SWD(2018) 301, časť I, s. 51.

⁶² Pozri napríklad *Strategy for agricultural statistics for 2020 and beyond*, s. 8, 12 a 16 – 17.

⁶³ Poppe, K. J. a Vrolijk, H.C.J. (2019), *How to measure farm income in the era of complex farms*, prípravný dokument pre prezentáciu na 171. seminári EAAE.

78 Novým a bohatým zdrojom informácií sú údaje na úrovni poľnohospodárskych podnikov z aplikácií a systémov riadenia. Existuje mnoho komerčných riešení, ktoré ponúkajú rôzne služby v oblasti digitálneho vedenia záznamov, monitorovania v teréne a sledovania práce, a takýmito aplikáciami možno zlepšiť mnohé aspekty prevádzky poľnohospodárskych podnikov (pozri príklad v [rámčeku 6](#)). Komisia nevie, koľko poľnohospodárov používa softvér na riadenie poľnohospodárskych podnikov, ale kampaň Integrované štatistiky fariem⁶⁴ naplánovaná na rok 2023 by mohla pomôcť získať informácie o používaní informačných riadiacich systémov a zariadení presného poľnohospodárstva.

Rámček 6 – Príklad zberu údajov na úrovni poľnohospodárskeho podniku

Akkerweb v **Holandsku** je dobrým príkladom aplikácie na zber údajov z poľnohospodárskych podnikov. Štruktúra platformy podporuje niekoľko aplikácií a využíva údaje z jednotlivých poľnohospodárskych podnikov a výroby. Poľnohospodári si môžu vybrať, ktoré aplikácie použijú, a majú možnosť vytvoriť prepojenie s inými systémami.

Akkerweb v súčasnosti pomáha poľnohospodárom robiť rozhodnutia na základe verejných informácií a údajov o vlastnom poľnohospodárskom podniku. Holandské orgány plánujú v budúcnosti zlepšiť výmenu údajov medzi zdrojmi údajov verejnej správy a súkromnými dátovými platformami.

Zdroj: EDA a holandské orgány.

79 Používanie elektronického poľného zápisníka, do ktorého poľnohospodári zaznamenávajú svoje činnosti, by bolo krokom vpred v digitalizácii poľnohospodárskych podnikov a zlepšovaní monitorovania spotreby a vplyvu pesticídov, hnojív, vody a pôdy. Platforma FaST (nástroj udržateľnosti poľnohospodárskeho podniku pre živiny), ktorú navrhla Komisia, je nástrojom s flexibilnou architektúrou, ktorý ponúka modernú analýzu a interoperabilitu s mnohými zdrojmi údajov. FaST je postavený na niekoľkých zdrojoch údajov, ktoré sú na platforme buď prepojené (živé zdroje) alebo importované (statické zdroje). S cieľom poskytnúť poľnohospodárom prístup k ich vlastným údajom sa FaST pripája k regionálnemu/vnútroštátnemu systému IACS (alebo rovnocennému registru poľnohospodárskych podnikov), kde sa uchovávali údaje poľnohospodárov.

⁶⁴ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2286.

80 Cenným zdrojom údajov môžu byť dáta o presnom poľnohospodárstve⁶⁵. Príklady takýchto údajov zahŕňajú údaje zo snímačov a strojov o vlhkosti pôdy a živinách a údaje o používaní pesticídov z konkrétnych lokalít. V rámci spomenutého projektu NIVA sa skúmajú možnosti elektronického registra poľnohospodárskych podnikov, ktorý možno prepojiť so systémom IACS. Ďalším cieľom projektu je integrovať údaje o strojom/presnom poľnohospodárstve do IACS. Existujú prekážky, ktoré tomu bránia, napríklad rôznorodá povaha poľnohospodárskych strojov a nedostatočná štandardizácia.

81 Prístup k individuálnym údajom na účely analýzy politiky môže byť zložitý a neexistuje žiadny právny ani technický rámec na využívanie komerčných informácií na analýzu politiky. Podľa jednej štúdie⁶⁶ poľnohospodári nie sú ochotní poskytovať údaje z dôvodov, ako je riziko šírenia údajov na iné účely, nejasná definícia „osobných údajov“ a všeobecná „nevôľa voči moderným technológiám dátových platforiem“. V rámci SPP na obdobie 2023 – 2027 musia poradenské služby pre poľnohospodárov zahŕňať aj digitálne technológie⁶⁷.

82 Na *ilustrácii 13* sú zhrnuté hlavné problémy Komisie súvisiace s údajmi a naše posúdenie toho, do akej miery boli vyriešené.

⁶⁵ Punt, T. a Snijkers, G., *Exploring precision farming data: a valuable new data source? A first orientation*, 2020. Dokument predložený na seminári EHK OSN v roku 2019 o zbere štatistických údajov „Nové zdroje a nové technológie“.

⁶⁶ *Internet of Food and Farm 2020: Policy Recommendations from IoF2020*.

⁶⁷ Článok 15 nariadenia (EÚ) 2021/2115.

Ilustrácia 13 – Posúdenie rozsahu riešenia problémov v rámci iniciatív

Problémy:

Nezbierané údaje:
Nedostatočné údaje na podporu hodnotení a posúdenia vplyvu (*tabuľka 2* a *tabuľka 3*, bod 49)

Posúdenie:

Pozitívne kroky v procese vytvárania rámca pre otvorenejšie, dostupnejšie a vhodnejšie údaje (body 60, 64, 66). Je potrebné urobiť viac v oblastiach, ako sú príjmy poľnohospodárov, územný rozvoj a environmentálne ukazovatele.
Posúdenie: Je potrebný významný pokrok

Nedostupné údaje: Komisia má obmedzený prístup do systému IACS v členských štátoch (bod 28)

V rámci iniciatívy INSPIRE členské štáty poskytujú určité neosobné priestorové údaje. Očakáva sa, že sa tým zvýši objem vymieňaných údajov (body 30, 63).
Posúdenie: Je príliš skoro na to, aby sa dalo posúdiť, či sa opatreniami tento problém vyrieši

Nadmerná agregácia:
Komisia nemá dostatok rozčlenených údajov z monitorovania (bod 47)

Komisia plánuje vo vykonávacom akte špecifikovať, ktoré údaje na úrovni prijímateľov musia členské štáty vykazovať v rámci SPP (bod 69). Okrem toho sa v projektoch programu Horizont 2020 skúmajú potreby týkajúce sa údajov na úrovni poľnohospodárskych podnikov (*ilustrácia 12*).
Posúdenie: Je príliš skoro na to, aby sa dalo posúdiť, či sa opatreniami tento problém vyrieši

Obmedzenia týkajúce sa kombinovania údajov: Údaje z rôznych dátových súborov nemožno ľahko kombinovať (body 23, 24, 29)

Dátový portál je hlavným nástrojom na uverejňovanie konsolidovaných údajov o SPP. Neustále sa modernizuje dopĺňaním nových dátových súborov (bod 21). Zavádzanie spoločného identifikátora alebo podobnej techniky na prepojenie rôznych dátových súborov však zatiaľ nepokročilo (bod 77).
Posúdenie: Zatiaľ sa nerieši

Preskúmanie využívania veľkých dát: Obmedzené využívanie veľkých dát a analytiky veľkých dát (body 22, 25)

Prostredníctvom systému AMS bude Komisia podporovať využívanie údajov zo satelitov Sentinel z programu Copernicus na intervencie súvisiace s plôch (*rámček 3*).
V rámci Sen4CAP boli vytvorené algoritmy s otvoreným zdrojovým kódom a pokročilé nástroje, ktoré majú členským štátom uľahčiť využívanie údajov programu Copernicus na monitorovanie a analýzu SPP (*ilustrácia 12*).
Posúdenie: Je potrebný významný pokrok

Zdroj: EDA.

83 Pri administratívnej kontrole porovnateľných postupov mimo EÚ sme sa zamerali na tri krajiny mimo EÚ: Austrália, Japonsko a USA. Tieto krajiny poskytujú verejne dostupné informácie o integrácii moderných dátových techník do poľnohospodárstva. V *rámčeku 7* sú opísané niektoré z ich iniciatív.

Rámček 7 – Príklady postupov mimo EÚ

Austrália

Prostredníctvom databázy FLAD-BLADE⁶⁸ sa predpovedá poľnohospodárska výroba na úrovni poľnohospodárskych podnikov na základe prevládajúcich klimatických podmienok (napr. zrážok a teploty), cien komodít a charakteristík poľnohospodárskych podnikov (napr. umiestnenie a veľkosť). Pomocou databázy sa môžu generovať informácie na úrovni poľnohospodárskych podnikov o výrobe a finančných výsledkoch v podstate pre každý poľnohospodársky podnik v Austrálii⁶⁹.

Okrem toho austrálska Organizácia vedeckého a priemyselného výskumu Spoločenstva národov preskúmala používanie dôverných výpočtových metód na zlepšenie prístupu k údajom na úrovni poľnohospodárskych podnikov na účely politiky alebo výskumu pri súčasnom zachovaní dôvernosti a bezpečnosti údajov. Dôverné výpočtové techniky predstavujú novú nekonfliktnú metódu na prieskumné prepojenie a analýzu zdrojov údajov. Tento prístup môže pomôcť objaviť nové prepojenia medzi zdrojmi údajov a zachováva pri tom dôvernosť údajov⁷⁰.

Japonsko

Japonské orgány zriadili platformu pre spoluprácu na poľnohospodárskych údajoch (WAGRI)⁷¹. Na platforme sa koordinujú, vymieňajú a poskytujú údaje týkajúce sa poľnohospodárstva. Platforma obsahuje verejné údaje, ako je poloha a veľkosť poľnohospodárskej pôdy a meteorologické informácie. Plány budúceho rozvoja zahŕňajú konsolidáciu údajov, ktoré majú k dispozícii poľnohospodári, výrobcovia poľnohospodárskych strojov, predajcovia IKT a iní, a využívanie veľkých dát na optimalizáciu riadenia poľnohospodárskej výroby.

USA

Crop-CASMA (analýza stavu plodín a pôdnej vlhkosti) je webová geopriestorová aplikácia, v ktorej sa diaľkovo zosnímané geopriestorové indexové údaje môžu použiť na posúdenie vegetačných podmienok pre plodiny v USA a stavu vlhkosti pôdy⁷².

⁶⁸ *Agricultural Data Integration Project*.

⁶⁹ Hughes, N. et al. (2020), *The Agricultural Data Integration Project*, výskumná správa ABARES, Canberra.

⁷⁰ *Digital Opportunities for Better Agricultural Policies*, 2019, OECD.

⁷¹ Webová stránka WAGRI.

⁷² *Crop-CASMA User's Guide*.

Závery a odporúčania

84 Preskúmali sme, či Komisia dobre využíva veľké dáta a dátovú analytiku na analýzu spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP). SPP má mnoho komplexných a vzájomne súvisiacich cieľov. Stanovenie toho, či sú politické nástroje relevantné a či účinne riešia tieto ciele, si vyžaduje údaje a informácie z rôznych interných aj externých zdrojov.

85 Zistili sme, že hoci Komisia využíva značné množstvo údajov o hospodárskych, environmentálnych, klimatických a sociálnych aspektoch, v niektorých oblastiach súčasné údaje a nástroje neposkytujú určité významné prvky informácií, ktoré sú potrebné na kvalifikovanú tvorbu politiky (body 16 – 53). Komisia prijala niekoľko iniciatív na lepšie využívanie existujúcich údajov (body 57 – 69), ale okrem oneskorenej dostupnosti údajov (bod 41) pretrvávajú aj ďalšie prekážky (body 76 – 81).

86 Hlavnými prekážkami v jednotlivých fázach zberu a spracovania údajov sú:

- nevykonávanie zberu údajov: napríklad o poľnohospodárskych vstupoch (napr. množstvo aplikovaných chemických a nechemických pesticídov, množstvo použitých minerálnych/organických hnojív a na ktoré plodiny) a poľnohospodárskych postupoch s vplyvom na životné prostredie (pozri *tabuľku 3*, body 42 – 45),
- nedostupnosť údajov: informácie na úrovni poľnohospodárskych podnikov sú vlastnené, spravované a uchovávané v miestnom integrovanom administratívnom a kontrolnom systéme (IACS) členských štátov, ku ktorému má Komisia obmedzený prístup (pozri body 27 – 29),
- nadmerná agregácia: Komisia dostáva zväčša súhrnné údaje od členských štátov, čím sa obmedzuje rozsah, v akom z nich môže využiť (pozri *tabuľku 2*, bod 47),
- obmedzenia týkajúce sa kombinovania zdrojov údajov, napr. z dôvodu chýbajúceho spoločného identifikátora (pozri bod 24).

87 V dôsledku toho má Komisia čiastočné znalosti o základnom scenári alebo vplyve politiky v oblastiach, ako sú príjmy poľnohospodárov mimo poľnohospodárskeho podniku, environmentálne informácie/postupy a sociálno-ekonomický rozvoj. Takéto medzery v dostupných údajoch ovplyvňujú kvalitu dôkazov v niektorých hodnoteniach (pozri body 39 – 47) a posúdeniach vplyvu (pozri body 48 – 53).

Odporúčanie 1 – Vytvoriť rámec na používanie rozčlenených údajov zo systému IACS

Komisia by mala vytvoriť technický a administratívny rámec na výmenu a opätovné využívanie rozčlenených údajov zo systému IACS (nad rámec údajov, ktoré sú potrebné pre výročné správy o výkonnosti) s cieľom monitorovať, hodnotiť a v konečnom dôsledku navrhovať politiku. Pri tom by sa mali dodržiavať zásady efektívnosti a minimalizovať tak administratívne zaťaženie a náklady prijímateľov a orgánov členských štátov.

Termín: 2024

Odporúčanie 2 – Vo väčšej miere využívať a rozvíjať zdroje údajov na naplnenie potrieb politiky

Komisia by mala riešiť problém medzier v údajoch zistených v hodnoteniach SPP na obdobie 2014 – 2020 a posúdení vplyvu SPP na obdobie po roku 2020, a to:

- a) intenzívnejším využívaním existujúcich zdrojov údajov (napr. administratívne údaje a štatistické zisťovania a údaje z programu Copernicus), zohľadnením nových zdrojov údajov alebo kombinovaním existujúcich zdrojov;
- b) preskúmaním možnosti využitia zástupných alebo nepriamych zdrojov údajov, ak nie je možné použiť priame zdroje na posúdenie kľúčových ukazovateľov alebo aspektov;
- c) posúdením možnosti širšieho využívania údajov z poľnohospodárskych zariadení.

Termín: 2025

88 Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka má v Komisii dohodu so Spoločným výskumným centrom o analýze údajov a o tom, ako lepšie využívať existujúce údaje. Na základe tejto dohody Komisia používa na analýzu SPP pokročilú kvantitatívnu analýzu a modely. Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka však nepoužíva metódy veľkých dát na textovú analýzu, hĺbkovú analýzu textu ani samotnú automatizovanú extrakciu. Nahradenie manuálnych a časovo náročných postupov automatizovanými nástrojmi má potenciálne prínosy (pozri body [19](#), [25](#) a [rámcik 2](#)).

89 V EÚ existuje niekoľko iniciatív, pričom niektoré financuje EÚ v rámci programu Horizont 2020 alebo iných programov, v rámci ktorých sa skúmajú možnosti modernizácie údajov a IT nástrojov na koncipovanie, monitorovanie a hodnotenie SPP. Niektoré z týchto iniciatív už priniesli výsledky v oblasti interoperability a nové ucelenejšie ukazovatele. Projekty sú v rôznych fázach a môžu riešiť podobné otázky z rôznych uhlov pohľadu (body **70** – **75**). Komisia zatiaľ neidentifikovala prvky, ktoré by sa mohli zaviesť do praxe pre SPP.

90 Komisia má preto značný priestor na začlenenie nákladovo efektívnej pokročilej analytiky a súvisiacich nástrojov do existujúcich IT systémov a/alebo iných IT riešení na automatizované spracovanie informácií (napr. nahradenie manuálnych alebo nereprodukovateľných postupov) a na lepšie využívanie dátových aktív (napr. zvýšenie výstupov spracovaných údajov) na účely analýzy politík.

Túto správu prijala komora I, ktorej predsedá Joëlle Elvinger, členka Dvora audítorov, v Luxemburgu dňa 18. mája 2022.

Za Dvor audítorov

Klaus-Heiner Lehne
predseda

Príloha – Vybrané opatrenia a ambície Komisie súvisiace s údajmi

✓ – dokončené ? – príliš skoro na posúdenie alebo mešká menej ako o rok 🕒 – mešká viac než rok

Téma/výzva	Zdrojový dokument	Ambícia/opatrenie	Cieľ/účel	Termín	Stav vykonávania	Nasledujúce kroky vrátane načasovania
Modernizácia európskych poľnohospodárskych štatistík	Stratégia pre poľnohospodárske štatistiky na rok 2020 a ďalšie roky	Nové rámcové nariadenie o integrovaných poľnohospodárskych štatistikách nadobudne účinnosť najneskôr v roku 2018.	Zaistiť, aby séria európskych štrukturálnych zisťovaní poľnohospodárskych podnikov pokračovala, čím sa zabezpečia konzistentné časové rady a zároveň naplnia nové a vznikajúce potreby dát na úrovni poľnohospodárskych podnikov.	2018	✓ Nariadenie (EÚ) 2018/1091 nadobudlo účinnosť v auguste 2018.	Poľnohospodársky census sa uskutočnil v roku 2020 a ďalší zber údajov sa bude realizovať v roku 2023.
		Rámcové nariadenie o štatistike poľnohospodárskych vstupov/výstupov (SAIO) bude platiť od roku 2022.	Harmonizovať a lepšie integrovať štatistiky vstupov do poľnohospodárstva a výstupov z neho (napr. plodiny a zvieratá, pesticídy, živiny, ceny poľnohospodárskych produktov), zohľadniť potreby nových údajov,	2022	? Komisia prijala návrh (COM(2021) 37) vo februári 2021, ktorý v súčasnosti prechádza legislatívnym procesom.	Komisia začne legislatívne postupy pre vykonávacie a delegované akty podľa rámcového nariadenia.

Téma/výzva	Zdrojový dokument	Ambícia/opatrenie	Cieľ/účel	Termín	Stav vykonávania	Nasledujúce kroky vrátane načasovania
			zaistiť, aby sa zozbierané údaje ľahšie porovnávali.			
		Začať legislatívne postupy pre delegované/vykonávacie akty k rámcovému nariadeniu SAIO.	Špecifikovanie dárových súborov pre SAIO.	2021	 Prijatie vykonávacích aktov je možné po tom, ako spoluzákonodarcovia prijmú hlavný právny akt. Odhadované prijatie hlavného právneho aktu: 2022.	Súčasný časový rámec na prijatie vykonávacích nariadení je 2022 – 2023.
		Pozmeňujúce nariadenie č. 138/2004 o úhrnných účtoch pre poľnohospodárstvo	Zahrnutie regionálnych úhrnných účtov (NUTS 2)	2021	 Dohoda dosiahnutá, ale zatiaľ neprijatá	
Technológie pre dátovú analytiku	Oznámenie: Koordinovaný plán v oblasti umelej inteligencie (COM(2018) 795) a preskúmanie z roku 2021 (COM(2021) 205)	Komisia a členské štáty chcú zriadiť popredné svetové testovacie a experimentálne miesta po celej Európe pre produkty a služby vytvorené pomocou umelej inteligencie	S cieľom optimalizovať investície a zamedziť duplicite alebo konkurenčným snahám by mal byť vytvorený obmedzený počet veľkokapacitných referenčných miest špecializovaných na umelú inteligenciu a otvorených všetkým subjektom v celej Európe.	2020	 Agropotravinársky nástroj na testovanie a experimentovanie pomocou umelej inteligencie na agropotravinárske účely je súčasťou pracovného plánu programu Digitálna Európa na obdobie 2021 – 2022. Výzva na predkladanie	

Téma/výzva	Zdrojový dokument	Ambícia/opatrenie	Cieľ/účel	Termín	Stav vykonávania	Nasledujúce kroky vrátane načasovania
					návrhov bola zverejnená v prvom štvrtroku 2022. (Poznámka: vykonávanie programu Digitálna Európa čelí všeobecnému oneskoreniu)	
Výmena údajov/ sprístupňovanie údajov	Oznámenie: Európska dátová stratégia (COM/2020/66)	Komisia zhodnotí skúsenosti získané s kódexom správania zainteresovaných strán, pokiaľ ide o výmenu poľnohospodárskych údajov prostredníctvom zmluvnej dohody, a to aj na základe súčasného trhu s digitálnymi riešeniami pre poľnohospodárske podniky a ich požiadaviek, pokiaľ ide o dostupnosť a používanie údajov.	Prípravné opatrenia pre poľnohospodársky dátový priestor.	3./4. štvrtrok 2020	 Termín nebol dodržaný. Orgán, ktorý to bude vykonávať, ešte nebol zriadený. Výzva na koordinované a podporné činnosti (tzv. prípravné činnosti sa začali na konci roku 2021 a dokončené budú vo februári 2022 s následným vyhodnotením návrhov a podpísaním zmlúv) a začatie projektu sa očakáva v priebehu roku 2022. (Poznámka: vykonávanie programu Digitálna Európa čelí všeobecnému oneskoreniu)	Výsledky koordinovanej a podpornej činnosti poskytnú informácie pre zavedenie vykonávacích opatrení následne financovaných v rámci druhého pracovného plánu programu Digitálna Európa.

Téma/výzva	Zdrojový dokument	Ambícia/opatrenie	Cieľ/účel	Termín	Stav vykonávania	Nasledujúce kroky vrátane načasovania
		Komisia zhodnotí súčasné využitie poľnohospodárskych dátových priestorov vrátane priestorov financovaných z programu Horizont 2020 so zainteresovanými stranami a orgánmi členských štátov a prijme rozhodnutie o prístupe EÚ.	Prípravné opatrenia pre poľnohospodársky dátový priestor.	4. štvrtrok 2020/1. štvrtrok 2021	 Termín nebol dodržaný. Orgán, ktorý to začne vykonávať, ešte nebol zriadený. (Poznámka: vykonávanie programu Digitálna Európa čelí všeobecnému oneskoreniu)	Výsledky koordinovanej a podpornej činnosti poskytnú informácie pre zavedenie vykonávacích opatrení následne financovaných v rámci druhého pracovného plánu programu Digitálna Európa.
		Začať postup prijatia vykonávacieho aktu o dátových súboroch s vysokou hodnotou.	Sprístupniť kľúčové súbory referenčných údajov verejného sektora pre inovácie a bezplatne ich sprístupniť v celej EÚ v strojovo čitateľnom formáte a prostredníctvom štandardizovaných aplikačných programovacích rozhraní (API).	1. štvrtrok 2021	 Vo februári 2022 sa o návrhu aktu stále diskutuje v rámci Komisie.	Verejná konzultácia v roku 2022
	Koordinovaný plán v oblasti umelej inteligencie – preskúmanie z roku 2021	Vytvoriť poľnohospodársky dátový priestor.	Zvýšiť udržateľnosť a konkurencieschopnosť poľnohospodárskeho odvetvia prostredníctvom spracovania a analýzy údajov o produkcii	2024	 Príliš skoro na posúdenie	

Téma/výzva	Zdrojový dokument	Ambícia/opatrenie	Cieľ/účel	Termín	Stav vykonávania	Nasledujúce kroky vrátane načasovania
			a ostatných údajov, čo umožní presné a prispôsobené uplatňovanie výrobných postupov na úrovni poľnohospodárskych podnikov.			
Zníženie fragmentácie a možnej administratívnej záťaže	Oznámenie: Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ - smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040 (COM(2021) 345)	Zriadiť v rámci Komisie stredisko pre monitorovanie vidieka s cieľom zhromažďovať všetky údaje o vidieckych oblastiach, ktoré Komisia získala, vrátane oficiálnych štatistík.	Ďalej zlepšovať zber a analýzu údajov o vidieckych oblastiach	2022	? Príliš skoro na posúdenie Monitorovacie stredisko bude vytvorené v rámci Vedomostného centra pre územné politiky.	Prvé prehľady dátovej platformy o vidieku sú predbežne naplánované na koniec roka 2022.
Používanie vhodných údajov na analýzu politiky	Analysis of links between CAP Reform and Green Deal (SWD(2020) 93)	Komisia navrhne právne predpisy na premenu siete FADN na dátovú sieť poľnohospodárskej udržateľnosti.	Tiež zbierať údaje z cieľov stratégie Z farmy na stôl a ďalšie ukazovatele udržateľnosti v plnom súlade s pravidlami ochrany údajov.	Bez konkrétneho termínu	? Bez konkrétneho termínu. Komisia plánuje predložiť legislatívny návrh v 2. štvrtroku 2022.	
	Impact Assessment accompanying the post-2020 CAP legislative proposals (SWD(2018) 301)	Mali by sa lepšie využívať nové zdroje údajov, ako satelitné monitorovanie (Copernicus), riešenia pre veľké dáta	Znížiť zaťaženie poľnohospodárov a správnych orgánov a zároveň zlepšiť dôkazovú základňu politiky.	Bez konkrétneho termínu	? Systém monitorovania plôch (AMS) bude zavedený v rámci SPP po roku 2020. AMS bude využívať údaje	Nevzťahuje sa – prebiehajúci proces bez stanoveného konca.

Téma/výzva	Zdrojový dokument	Ambícia/opatrenie	Cieľ/účel	Termín	Stav vykonávania	Nasledujúce kroky vrátane načasovania
		a spolupráca s konkrétnymi poskytovateľmi údajov.			z programu Copernicus Sentinel a ďalšie zdroje údajov prinajmenšom ekvivalentnej hodnoty, ako sú fotografie s geografickou lokalizáciou, orto-rectifikované snímky a/alebo snímky s veľmi vysokými priestorovým rozlíšením.	
Správa informácií v GR AGRI	Pracovný program GR AGRI pre správu údajov na obdobie 2021 – 2022	Zavedenie zásad správy podnikových údajov pre kľúčové dátové aktíva GR AGRI.	Zaviest podnikovú dátovú stratégiu.	Január 2021 – december 2024	? Príliš skoro na posúdenie Posúdenie dátových zásad ISAMM bolo dokončené.	Posúdenie systému AGRIVIEW sa začalo a bude nasledovať FADN.
		Rozšíriť šírenie údajov GR AGRI prostredníctvom portálu agropotravinárskych údajov.		Január 2021 – december 2022	? Príliš skoro na posúdenie GR AGRI má pre portál viacročný plán.	
		Podporovať a umožňovať výmenu a analýzu údajov v GR AGRI: — Informačný portál/prehľad ukazovateľov	Podporovať a umožňovať výmenu údajov	Marec 2021 – december 2022	? Príliš skoro na posúdenie Boli uverejnené údaje o jednotlivých krajinách	

Téma/výzva	Zdrojový dokument	Ambícia/opatrenie	Cieľ/účel	Termín	Stav vykonávania	Nasledujúce kroky vrátane načasovania
		z dát o jednotlivých krajinách — Tematické prehľady			vo forme analytických prehľadov.	

Zdroj: EDA, na základe dokumentov Komisie a rozhovorov.

Akronymy a skratky

AMS: systém monitorovania plôch (*Area Monitoring System*)

ATLAS: systém interoperability a analýzy v oblasti poľnohospodárstva (*Agricultural Interoperability and Analysis System*)

CATS: systémy schvaľovania kontrolných záznamov (*Clearance of Accounts Audit Trail System*)

CROP-CASMA: analýza stavu plodín a pôdnej vlhkosti (*Crop Condition and Soil Moisture Analytics*)

FADN: Informačná sieť poľnohospodárskeho účtovníctva (*Farm Accountancy Data Network*)

FaST: nástroj udržateľnosti poľnohospodárskeho podniku pre živiny (*Farm Sustainability Tool for Nutrients*)

FSDN: dátová sieť poľnohospodárskej udržateľnosti (*Farm Sustainability Data Network*)

GSAA: geopriestorová žiadosť o podporu (*Geo-Spatial Aid Application*)

IACS: integrovaný administratívny a kontrolný systém

IFM-CAP: model jednotlivého poľnohospodárskeho podniku pre spoločnú poľnohospodársku politiku (*Individual Farm Model for the Common Agricultural Policy*)

IFS: integrované štatistiky fariem (*Integrated Farm Statistics*)

ISAMM: informačný systém riadenia poľnohospodárskych trhov (*Information System for Agricultural Market Management*)

LPIS: systém identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (*Land Parcel Identification System*)

LUCAS: prieskum o využívaní pôdy a krajinnej pokrývky (*Land Use/Land Cover Area Frame Survey*)

MEF4CAP: monitorovacie a hodnotiace rámce pre spoločnú poľnohospodársku politiku (*Monitoring and Evaluation Frameworks for the Common Agricultural Policy*)

NIVA: projekt Nová vízia IACS v akcii (*New IACS Vision in Action*)

SAIO: štatistika poľnohospodárskych vstupov a výstupov (*Statistics on Agricultural Input and Output*)

SEN4CAP: produkty družíc Sentinel pre spoločnú poľnohospodársku politiku (*Sentinels for Common Agricultural Policy*)

SFC: systém správy fondov (*System Fund Management*)

Glosár

Analýza údajov: proces zberu, modelovania a preskúmania údajov s cieľom získať poznatky, na základe ktorých sa prijímú rozhodnutia.

Databáza: štruktúrovaný súbor údajov uchovávaných elektronicky, ktoré sú k dispozícii na nahliadnutie a extrakciu.

Dátová analytika: veda o analýze údajov pomocou systematických výpočtových metód na získanie poznatkov.

Dátové aktíva: IT systém, aplikácia alebo databáza vo vlastníctve subjektu.

Hĺbkové učenie: metóda učenia umelej inteligencie, pri ktorej sa softvérový systém trénuje s využitím miliónov príkladov.

Chýbajúce údaje: údaje potrebné na konkrétny účel, ktoré však nie sú k dispozícii.

Interoperabilita: schopnosť systému komunikovať a spolupracovať s inými systémami vrátane výmeny údajov.

Neštruktúrované údaje: informácie uložené v pôvodnom formáte bez vopred určenej kategorizácie alebo organizácie, čo často sťažuje ich analýzu. Môžu zahŕňať kvantitatívne aj kvalitatívne informácie, ako sú obrázky, text, dátumy, e-maily alebo čísla.

Opätovná použiteľnosť údajov: nakoľko jednoducho sa dajú údaje zozbierané na jeden účel využiť na iný účel.

Pokročilá analýza: využívanie metód špičkových technológií, ako je prediktívne modelovanie a strojové učenie na analýzu veľkých dát.

Prieskum o využívaní pôdy a krajinnej pokrývky (LUCAS): pravidelný harmonizovaný prieskum, ktorý sa vykonáva na mieste vo všetkých členských štátoch EÚ s cieľom zozbierať informácie o tom, ako sa využíva pôda a čo na nej rastie, vrátane analýzy podkladovej vrstvy pôdy.

Priestorové údaje: údaje týkajúce sa konkrétnej lokality alebo geografickej oblasti a jej prirodzených alebo vybudovaných prvkov.

Štruktúrované údaje: štandardizované kvantitatívne informácie, ktoré sa riadia vopred vymedzenou štruktúrou údajov, čo uľahčuje ich analýzu.

Údaje/dáta: konkrétne, objektívne fakty, merania alebo pozorovania, ktoré je potrebné spracovať na získanie informácií.

Veľké dáta (*big data*): súbory údajov zväčšujúceho sa objemu, rýchlosti a rozmanitosti (v angličtine *volume, velocity and variety* – tzv. tri V (*the three Vs*)). Veľké dáta sú často do značnej miery neštruktúrované.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=61415>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/Pages/DocItem.aspx?did=61415>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém riadenia súvisiacich s konkrétnymi rozpočtovými oblasťami. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti vykonala audítorská komora I Udržateľné využívanie prírodných zdrojov, ktorej predsedá členka EDA Joëlle Elvinger. Tento audit viedla členka EDA Joëlle Elvinger, podporu jej poskytla vedúca úlohy Liia Laanes, zástupca vedúcej úlohy Dimitrios Maniopoulos, vedúca kabinetu Ildikó Preiss, atašé kabinetu Paolo Pesce a Charlotta Törneling, hlavný manažér Emmanuel Rauch, audítorka a dátová špecialistka Claudia Albanese, audítorka a grafická dizajnérka Marika Meisenzahl, audítor Michał Szwed. Jazykovú podporu poskytol Mark Smith.

Joëlle Elvinger

Liia Laanes

Dimitrios Maniopoulos

Ildikó Preiss

Paolo Pesce

Charlotta Törneling

Emmanuel Rauch

Claudia Albanese

Marika Meisenzahl

Michał Szwed

Mark Smith

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2022

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA č. 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licenci [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Ilustrácie 1, 4, 8, 11: [Freepik Company S.L.](#) Všetky práva vyhradené.

logá na ilustrácii 12: Všetky práva vyhradené.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Na súbore webových sídiel inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu sa uvádzajú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame Vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

PDF	ISBN 978-92-847-8285-7	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/833913	QJ-AB-22-014-SK-N
HTML	ISBN 978-92-847-8241-3	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/38729	QJ-AB-22-014-SK-Q

Uplatňovanie prístupu založeného na dôkazoch pri prijímaní politických rozhodnutí si vyžaduje rôzne údaje z rôznych zdrojov a následnú analýzu. Posudzovali sme, či Komisia dobre využíva dáta a dátovú analytiku pri koncipovaní, monitorovaní a hodnotení spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá predstavuje viac než tretinu rozpočtu EÚ. Zistili sme, že Komisia prijala niekoľko iniciatív na zlepšenie používania existujúcich údajov. Stále však pretrvávajú problémy, ktoré bránia najlepšiemu možnému využitiu zozbieraných údajov. Prekážky, ako je nedostatočná štandardizácia a limity v dôsledku agregácie údajov, znižujú dostupnosť a využiteľnosť údajov. Predkladáme niekoľko odporúčaní vrátane zlepšenia používania rozčlenených údajov z členských štátov.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURSKO

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/Pages/ContactForm.aspx

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors